

T.C.
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
ESKİÇAĞ TARİHİ BİLİM DALI

EREĞLİ HERAKLEIA KYBISTRA ANTİK KENTİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
ALİ Haydar ATALAR

DANIŞMAN
Yrd. Doç. Dr. Akın BİNGÖL

KARS - 2009

T.C.
Kafkas Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne

Ali Haydar Atalar'a ait "Herakleia Kybistra Antik Kenti" konulu çalışma, jürimiz tarafından Tarih Anabilim Dalı Eskiçağ Tarihi Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak oy birliği ile kabul edilmiştir.

Öğretim Üyesinin Ünvanı, Adı ve Soyadı	İmza
Doç.Dr.Selçuk URAL
Yrd.Doç.Dr.Akın BİNGÖL (Danışman)
Yrd.Doç.Dr.Hüseyin Ali KUTLU

Bu tezin kabulü Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun
...../...../2009 tarih ve sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Uygundur

...../...../2009

Doç.Dr.Selçuk URAL

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

İÇİNDEKİLER

ÖZET	I
ABSTRACT.....	II
ÖNSÖZ	III
ŞEKİLLER TABLOSU.....	IV
GİRİŞ.....	1
BİRİNCİ BÖLÜM.....	4
EREĞLİ KENTİNİN KONUMU VE TARİHÇESİ.....	4
1.1. KENTİN COĞRAFİ KONUMU	4
1.2. EREĞLİ KENTİNİN ADININ KAYNAĞI.....	5
1.3. EREĞLİ KENTİNİN TARİHÇESİ.....	6
1.3.1. Neolitik Çağ (M.Ö.7000 - 5000).....	6
1.3.2. Kalkolitik Çağ (M.Ö.5000 - 3500).....	6
1.3.3. Tunç Çağı (M.Ö.3500 - 2000).....	7
1.3.4. Asur Ticaret Kolonileri Çağı (M.Ö.2000 - 1800).....	7
1.3.5. Hitit Çağı (M.Ö. 1800 - 1200) - Geç Hitit Çağı (M.Ö.1200 - 800).....	7
1.3.6. Frig Çağı (M.Ö.1200 - 546).....	8
1.3.7. Hellenistik Çağ (M.Ö.330 - 30).....	8
1.3.8. Roma Çağı (M.Ö. 30 - M.S. 330)	9
1.3.9. Bizans Çağı (395 – 806).....	9
İKİNCİ BÖLÜM.....	11
KENTİN KÜLTÜR VARLIKLARI	11
2.1. ESKİÇAĞA AİT KÜLTÜR VARLIKLARI.....	11
2.1.1. İvriz Kaya Anıtı	11
2.1.2. Adak Anıtı	12
2.1.3. Büyük ve Küçük Göztepe Tümülüsleri.....	12
2.1.4. Roma Hamamı	12
2.1.5. Karaburun Antik Yerleşmesi	13
2.1.6. Aşıklar Höyük.....	13
2.1.7. Toprak Höyük.....	13
2.1.8. Koçak Kilise	13
2.1.9. Kızlar-Oğlanlar Manastırı	14
2.1.10. Aziz Yahya Kuyusu	14
2.1.11. Oymalı Yer Altı Şehri	14
2.2. YAKIN DÖNEM KÜLTÜR VARLIKLARI.....	15
2.2.1. Ulu Camii	15
2.2.2. Rüstem Paşa Kervansarayı	15
DEĞERLENDİRME – SONUÇ	57
KAYNAKÇA.....	59
EKLER	61
ÖZGEÇMİŞ	96

ÖZET

Çalışmamızın konusu Ereğli Müzesinde sergilenen eserler ışığında Ereğli ya da antik dönemdeki ismiyle” Herakleia-Kybistra” antik kentinin tarihçesidir. Ereğli'nin tarihinin insanoğlunun yerleşik ev düzenine geçtiği Neolitik Dönemden Cumhuriyet Dönemine kadar kesintisiz olarak devam ettiği görülür. Siyasal anlamda birlik ilk kez Hitit'ler zamanında sağlanmıştır. İvriz Çayı'nın kenarındaki, İvriz Kaya Kabartması en önemli Geç Hitit mirası olarak günümüze gelmiştir. Ayrıca Adak Anıtı ve çift dilli kabartma anıt geleneksel Hitit özelliklerini başarıyla taşıyan eserler olarak görülür. İlçenin en parlak çağı Roma Dönemi'nde yaşanmıştır. Modern kentin 6 metre altında ortaya çıkarılan Roma Hamamı kalıntısı bunun en önemli kanıtıdır. Bizans Döneminde kent bir üs olarak ve piskoposluk merkezi olarak kullanılmıştır. Osmanlı ve Selçuklu Dönemi eserleri Ulu Camii ile Rüstem Paşa Kervansarayı kentin en gözde eserleridir. Geçmişten aldığı güçle, geleceğe sağlam adımlar atan Ereğli kenti, Cumhuriyet Döneminde Konya İli'nin en köklü ilçelerindedir.

ABSTRACT

Subject of study Ereğli Museum exhibition in the light of the work or the Ereğli in ancient times the name Herakleia-Kybistra ancient city is history. Ereğli 's history of humankind built home late order from the Neolithic period to the republican period that continued to is deemed to continue. political means that the first time in the union's timely provided hitit. İvriz the edge of the, İvriz rock relief today as the most important legacy is hitit later. Also Offering monument monumental reliefs and the double-tongued hitit features traditional works successfully move can be seen. District's as the most brilliant era in the Roman Period has been. Modern under 6 meters of the city revealed the ruins of Roman baths is proof .Bizans the most important period in the city and the episcopate as a top is used as central. Otoman nation's most popular mosques in the city Rüstempaşa caravanserais of work. from the past the power, to the future with firm steps Ereğli city, Republic of the most radical period in the district of Konya province.

ÖNSÖZ

İç Anadolu Bölgesinde, Konya Ovasının Toroslarla biten düzlüğü üzerinde kurulmuş, Ereğli ilçesi ile ilgili yapılan çalışmaların büyük bir kısmı yazılı kaynaklara dayanmaktadır. İç Anadolu Bölgesinde Lykonıa, Kılıkıa ve Kapadokıa üçgeninin uç noktasında, antik yolların kesiştiği merkezde yer alan Ereğli ilçesinin tarihini, en sağlıklı şekilde Ereğli Müze'sinde sergilenen ve depolanan eserlerin incelenerek verilebileceği düşüncesiyle hareket ettiğimiz yol haritasında sırasıyla Neolitik Dönemden başlayarak Kalkolitik Dönem, Tunç Dönemi, Asur Ticaret Kolonileri Çağı, Hitit - Geç Hitit Çağı, Frig Çağı, Helenistik, Roma ve Bizans kültürleri içerisinde Ereğli tarihini keşfetmek amaçlanmıştır. Bu keşifteki en büyük kaynak, görev aldığım Konya-Ereğli Müzesi ve müze bünyesindeki eserler olmuştur.

Bu çalışma konusunu seçmemde bana yardımcı olan ve çalışmam sırasında bana göstermiş olduğu anlayış ve destekten dolayı danışmanım değerli hocam Yrd. Doç. Dr. Akın BİNGÖL'E, Kars Kafkas Üniversitesi Tarih Ana Bilim Dalı Bölüm Başkanımız ve Öğretim üyelerine ders aşamasında verdikleri emeklerden dolayı sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca çalışmamın tüm aşamasında bana her türlü desteği veren sevgili eşim Arkeolog Dilek ATALAR ve güzel aileme yanımda olmalarından dolayı teşekkür ederim.

Ali Haydar ATALAR

ŞEKİLLER TABLOSU

Resim 1: Mamut Fosili – Prehistorik Çağ	62
Resim 2 : Kemik İğneler – Neolitik Dönem	62
Resim 3 :Ezme Taşı – Neolitik Dönem	63
Resim 4 : Duvar Freski – Erken Kalkolitik Dönem	63
Resim 5: Yalancı Kulplu Kap – Erken Kalkolitik	64
Resim 6: Kulplu Çanak – Kalkolitik Dönem	64
Resim 7: Kase – Kalkolitik Dönem	65
Resim 8: Gaga Ağızlı Testi – Kalkolitik Dönem	65
Resim 9: Gaga Ağızlı Testi – III.Bin	66
Resim 10: Gaga Ağızlı Testi – Eski Tunç Çağı	66
Resim 11: Koç Rython – Tunç Çağı	67
Resim 12: Tek Kulplu Maşrapa – Eski Tunç Çağı	67
Resim 13: İbrik – Hitit Çağı	68
Resim 14: Fibula – Frig Çağı	68
Resim 15: Kase – Frig Çağı	69
Resim 16: Kap – Frig Çağı	69
Resim 17: Yortan – Frig Çağı	70
Resim 18: Yonca Ağızlı Maşrapa – Frig Çağı	70
Resim 19: Kabartmalı Yazıt – Geç Hitit Çağı	71
Resim 20: Serpuşlu Baş – Geç Hitit Çağı	71
Resim 21: Çift Kulplu Vazo – Asur Ticaret Kolonileri Çağı	72
Resim 22: Süs Eşyası – Hellenistik Çağ	72
Resim 23: Ölü Takısı – Hellenistik Çağ	72
Resim 24: Bakır Kap – Hellenistik Çağ	73
Resim 25: Lekythos – Hellenistik Çağ	73
Resim 26: Lekythos – Hellenistik Çağ	73
Resim 27: Lekythos – Hellenistik Çağ	74
Resim 28: Sikke – Hellenistik Çağ	74
Resim 29: Çift Kulplu Testi – Roma Çağı	75
Resim 30: Kandil – Roma Çağı	75
Resim 31: Kandil – Roma Çağı	75
Resim 32: Kandil – Roma Çağı	76
Resim 33: Koku Şişesi – Roma Çağı	76
Resim 34: Çörten – Roma Çağı	77
Resim 35: Koku Kabı - Roma Çağı	77
Resim 36: Mezar Steli - Roma Çağı	77
Resim 37: Figürin – Roma Çağı	78
Resim 38: Bilezikler – Roma Çağı	78
Resim 39: Kabartmalı Yazıt - Roma Çağı	79
Resim 40: Mezar Steli - Geç Roma Çağı	79
Resim 41: İvriz Kaya Anıtı – Geç Hitit Çağı	79
Resim 42: Adak Anıtı - Geç Hitit Çağı	79
Resim 43: Büyük Göztepe Tümülüsü – Hellenistik Dönem	80

Resim 44: Hamam – Roma Çağı.....	80
Resim 45: Karaburun Antik Yerleşmesi – Hellenistik, Roma, Bizans Çağları .	81
Resim 46: Aşıklar Höyük – Roma, Bizans Çağları	81
Resim 47: Toprak Höyük - Eski Tunç Çağı	82
Resim 48: Koçak. Kilisesi. Bizans. Çağı.....	82
Resim 49: Kızlar aoğlanlar Sarayı Bizans Çağı.....	82
Resim 50: Aziz Yahya Kuyusu – Bizans Çağı	83
Resim 51: Yer altı Şehri - Bizans Çağı	83
Resim 52: Ulu Camii – Selçuklu-Karamanoğulları Çağları.....	84
Resim 53: Rüstem Paşa Kervansarayı – Osmanlı Çağı.....	84
Çizim 1: Ezme Taşı	85
Çizim 2: Yalancı Kulplu Kap	85
Çizim 3: Kulplu Çanak	86
Çizim 4: Kâse.....	86
Çizim 5: Gaga Ağızlı Testi 1	86
Çizim 6: Gaga Ağızlı Testi 2	87
Çizim 7: Gaga Ağızlı Testi 3	87
Çizim 8: Koç Rython.....	87
Çizim 9: Tek Kulplu Maşrapa	88
Çizim 10: İbrik.....	88
Çizim 11: Kâse.....	89
Çizim 12: Kap	89
Çizim 13: Yortan.....	89
Çizim 14: Yonca Ağızlı Maşrapa.....	90
Çizim 15: Çift Kulplu Testi	90
Çizim 16: Kap	91
Çizim 17: Lekythos	91
Çizim 18: Lekythos	92
Çizim 19: Lekythos	92
Çizim 20: Çift Kulplu Testi.....	93
Çizim 21: Kandil.....	93
Çizim 22: Kandil.....	94
Çizim 23: Kandil.....	94
Çizim 24: Koku Şişesi.....	95
Çizim 25: Koku Kabı	95

GİRİŞ

Çalışmamızın konusunu Konya-Ereğli Müzesinde sergilenmekte olan eserler ışığında “Ereğli” ya da antik dönemdeki adıyla “ Herakleia Kybistra” kentinin tarihi oluşturmaktadır.

Çalışmamıza başlarken ilk olarak Ereğli ve civarının, tarihi süreç içerisindeki yeri ve kentin adının nereden geldiği araştırılmıştır. Daha sonra Ereğli ile ilgili daha önce yapılmış çalışmalar ile Anadolu’ya gelmiş ve Ereğli’den de bahsetmiş olan seyyahların notları incelenmiştir. Ayrıca müze kütüphanesinde bulunan süreli yayınlar ile müzelerin hazırlamış oldukları kataloglar taranmıştır.

Kütüphane çalışmasının ardından tarihi çağlar içerisinde ki Ereğli’yi daha iyi anlatabilmek için Ereğli Müzesinde gerek teşhirde sergilenen gerekse depolarda korunan eserlerden bazı örnekler de verilerek Ereğli’nin tarihi anlatılmıştır. Bu eserleri seçerken dönemin özelliklerini yansıtmasına ve Ereğli merkeze yakın yerlerden Ereğli Müzesine gelen eserler olmasına dikkat edilmiştir. Daha sonra Ereğli ve çevresinde bulunan, günümüze kadar ulaşabilmiş buluntularıyla bizlere Ereğli’nin tarihi konusunda ışık tutan kültür varlıkları tespit edilerek bunlar hakkında bilgi verilmiştir. Ereğli Müzesinde sergilenen eserler ışığında Ereğli’nin tarihçesini ortaya koymaya çalıştığımız bu tez çalışması iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümü teşkil eden Ereğli’nin konumu ve tarihçesi başlığı altında; kentin coğrafi konumu, kentin adının kaynağı ve kentin tarihçesi ele alınmıştır. İkinci bölümü teşkil eden kentin kültür varlıkları başlığı altında ise Eskiçağa ait kültür varlıkları ile yakın dönem kültür varlıkları ele alınmıştır.

İç Anadolu Bölgesi’nde Konya İli’ne bağlı bir ilçe olan Ereğli’nin; İç Anadolu Bölgesi ile Akdeniz Bölgesi arasında köprü konumunda olması, Ünlü Fransız Arkeolog Charles Texier’in de dipnotlarında belirttiği gibi tarıma elverişli araziler kenarında kurulmuş olması, Avrupa’yı Asya’ya bağlayan Anadolu – Bağdat demiryolu güzergâhı üzerinde yer alması kentin coğrafi konumunun elverişliliğini ortaya koyan etkenler olarak dikkati çekmektedir.

Anadolu'nun en eski yerleşim yerlerinden birisi olan Ereğli antik dönemde "Herakleia Kybistra" olarak anılmıştır. Bizans imparatoru Heraklyus'un ülke topraklarını Müslüman akınlarından korumak amacıyla eski kalelerin yerine yeni kaleler yapılmasını ön görmesi bunun sonucunda İvriz Çayı'nın 20 km. kadar kuzeyinde bulunan eski yerleşim yerinin yeniden düzenlenerek kendi adını verdiği Herakleia kentini kurmuş olması kentin adının kaynağında Bizans döneminin etkisini ortaya koymaktadır.

"Kybistra" kelimesinde ise etimolojik olarak Kyb, "yazıt" olarak bilinmektedir. "İstra" ise; o dönemde İvriz Çayı'na verilen isim olarak dikkati çekmektedir. İvriz Çayı'nın kenarında yer alan M.Ö. 8.yy'a ait Geç Hitit Kaya Anıtındaki Hiyeroglif yazıtta " Kybistra" kelimesinin geçiyor olmasından hareketle Kybistra'nın Hitit'lerin yerli dili olan Luwi kökenli " yazıt çayı " anlamına geldiği anlaşılmaktadır ki bu da bize kentin adında geçen "Kybistra" kelimesindeki, Hitit döneminin etkisini ortaya koymaktadır.

Bir kentin tarihçesini ortaya koymakta faydalanılabilecek en önemli kaynak hiç şüphesiz ki o kentte yaşamış kültürlerden kalan eserlerin saklanıp, bu eserler ışığında gelecek nesillere tarihi objektif bir şekilde sunmayı amaç edinen müzeler ile varlıklarıyla kentin tarihine ışık tutan kültür varlıklarıdır. Bu amaç doğrultusunda Ereğli kentinin tarihçesini ortaya koymada kaynakça olarak seçtiğimiz Ereğli Müze Müdürlüğü'nün gerek teşhir salonunda gerekse depolarındaki eserleri incelediğimizde bu eserler Ereğli'nin tarihinin insanoğlunun yerleşik ev düzenine geçtiği Neolitik Dönem'den başlayarak Kalkolitik Dönem, Tunç Çağı, Asur Ticaret Kolonileri Çağı, Hitit Çağı, Frig Çağı, Helenistik Çağ, Roma Çağı, Bizans Çağı, Selçuklu Dönemi, Karamanoğulları Dönemi, Osmanlı Dönemi ve Cumhuriyet Dönemi'ne kadar kesintisiz bir şekilde devam ettiğini ortaya koymaktadır. Benzer şekilde varlıklarıyla tarihe tanıklık yapan kültür varlıklarına baktığımızda ise Helenistik Çağ'dan başlayarak sırasıyla Roma Çağı, Bizans Çağı, Selçuklu Çağı, Karamanoğulları Çağı, Osmanlı Çağına kadar gerek eskiçağa gerekse yakın döneme ait kültür varlıklarının varlığı görülmektedir. Tüm bu veriler ışığında bu vakte kadar yazılı kaynaklara dayanılarak ortaya konulan Ereğli Kenti'nin tarihçesini Ereğli Müze'sinde

sergilenen eserler ışığında ortaya koyarak konunun önemini teşkil eden çalışma, resim ve çizimlerle de desteklenerek sunulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

EREĞLİ KENTİNİN KONUMU VE TARİHÇESİ

1.1. KENTİN COĞRAFİ KONUMU

İç Anadolu Bölgesi'nde, Konya İli'ne bağlı bir ilçe olan Ereğli, Konya ovasının Toroslarla biten düzlüğü üzerine kurulmuştur. Doğusunda Ulukışla, kuzeydoğusunda Bor, kuzeyinde Aksaray, kuzeybatısında Karapınar, batısında Ayrancı, güneyinde Halkapınar, Toros Dağları ve Mersin ili ile çevrilidir. İlçenin kuzeyi düzlük, güneyi ise oldukça engebelidir. İlçeye bağlı köylerin birçoğu Konya Ovası'nın devamı niteliğinde olan düzlükte, diğer bölümü ise Toros Dağlarının kuzey eteklerinde kurulmuştur. İlçenin kuzeyinde yüksekliği 3.258 m.ye ulaşan ve sönmüş bir volkan olan Hasan Dağı, kuzey batısında ise Karacadağ bulunmaktadır. İlçe topraklarını Toros Dağlarının kuzey eteklerinden çıkan Delimahmutlu ve İvriz Çayları sulamaktadır¹. Akarsu yönünden çok zengindir. Ünlü Fransız arkeolog ve gezgin olan Charles Texier Ereğli'den “ Ereğli kasabası, tarıma elverişli arazinin kenarındadır. Burada akan çok sayıda dereler memleketin manzarasını derhal değiştirir²” diye bahseder. Yer altı sularının bolluğu, ilçenin “Yeşil Ereğli” adıyla anılmasına neden olmaktadır. Halkapınar ilçesi sınırları içerisinde kaynağını alan İvriz Çayı hem Ereğli ovasındaki tarım arazilerinin sulanmasında hem de şehirde içme suyu olarak kullanılmaktadır. Ayrıca çay üzerinde sulama amaçlı İvriz Barajı bulunmaktadır. Deniz seviyesinden 1.054 m. yükseklikteki ilçenin yüzölçümü 2.189 km.'dir ve Konya kapalı havzasının en çukur kesimidir. Toros Dağlarının İç Anadolu'ya bakan eteklerindeki düzlükte kurulan ilçede; İç Anadolu Bölgesine hakim tipik bir kara iklimi görülmektedir. Dağlar arasında kalan vadilerinde kavak ve meyve ağaçları; akarsu kıyılarında söğüt, kavak ve çeşitli tabii yeşillikler vardır. Özellikle beyaz kiraz ve elma Ereğli'nin ülke ekonomisine katkı sağlayan en önemli iki tarım ürünüdür.

¹ Senan 1961, 5-6.

² Texier 2002, 120.

Ereğli İstanbul ve Çanakkale boğazlarından geçerek Avrupa'yı Asya'ya aynı zamanda Mezopotamya'ya, Filistin, Suriye ve Bağdat'a özellikle de Hindistan'a ulaştıran tarihi yol güzergâhında önemli bir noktada bulunmaktadır. Çok önemli karayolu üzerinde olduğu gibi; Avrupa'yı Asya'ya bağlayan Anadolu- Bağdat demiryolu da bu güzergâha uyarak Ereğli'den geçmektedir³.

1.2. EREĞLİ KENTİNİN ADININ KAYNAĞI

Anadolu'nun en eski yerleşim birimlerinden birisi olan Ereğli'nin antik dönemdeki adı "Herakleia Kybistra"dır.

Herakleia adının kaynağı, Yunan mitolojisinin ünlü kahramanı olan Herakles'tir. "Herakles'in yurdu" anlamına gelmektedir. Herakles, büyük bir kahraman olarak sevilmiş ve ona karşı duyulan hayranlık nedeniyle de adı, bazı ünlü kişilere ya da önemli yerleşim birimlerine verilmiştir. Örneğin Avrasya üzerinde değişik zamanlarda kurulmuş 15 ayrı kentin adı Herakleia'dır⁴. Bunlardan biriside çalışma konumuz olan Konya-Ereğli'sidir. Ancak Konya-Ereğli'si adını doğrudan Herakles' den almamış, onun adını taşıyan Bizans imparatoru Heraklyus'tan almıştır. Ülkesinin her savaşta biraz daha küçüldüğünü gören Heraklyus bu durumdan kurtulmak ve Müslüman akıncıların daha sınırlarda iken durdurulmasını sağlamak için, Anadolu'da mülki ve askeri kuruluşlarda yeni bir düzenleme yapma gereği hissetmiştir. (M.S.634 Yermük Savaşından sonra). Eski kalelerin yerine yeni kaleler kurulması amacıyla İvriz çayının 20 km. kadar kuzeyinde bulunan eski bir yerleşim merkezini yeniden düzenleyerek kendi adını verdiği "Herakleia" (Ereğli) kentini kurmuştur⁵.

Herakleia kelimesi zaman içerisinde kullanılan dil ve alfabe türlerine göre; Herakleia> Herakle> Arakhia> Irakle> Eraklyye> Hırakle> Ereğle> Ereğlyye ve sonunda da Ereğli ismini almıştır⁶.

Kybistra ise; etimolojik olarak Kyb, "yazıt" demektir, Istra ise; o dönemlerde İvriz çayının adıdır. Ayrıca Herakleia antik kentinin yani Ereğli kentinin topraklarını sulayan İvriz çayının kaynağı yanına yapılan M.Ö.8.yy 'a ait

³ Set-Özbek-Arıssoy 1983, 39.

⁴ Gürbudak 1993, 21.

⁵ Gürbudak 1993, 23-24.

⁶ Konyalı, 1970, 5-65.

Geç Hitit kaya anıtındaki hiyeroglif yazıtta da “Kybıstra” kelimesi geçmekte dolayısıyla Kybıstra Hititlerin yerli dili olan Luwi kökenli “yazıt çayı” anlamına gelmektedir⁷.

1.3. EREĞLİ KENTİNİN TARİHÇESİ

Konya İline bağlı, sırtını Aydos dağlarına yaslamış, İvriz çayının coşkusuyla bereketli toprakları olan Ereğli, tarihi süreç içinde de uzun bir geçmişe dayanır. Ereğli'nin, geçmiş tarihinin insanoğlunun yerleşik ev düzenine geçtiği Neolitik Çağa kadar indiği, günümüze ulaşabilen eserlerle kanıtlanmaktadır. Ancak son yıllarda tesadüfen bulunan mamut fosili⁸ (Kat.No:1) bu zamanı daha geriye çekmiştir.

1.3.1. Neolitik Çağ (M.Ö.7000 - 5000)

Ereğli yakınında, ilçe güneyindeki Torosların eteklerinde bulunan Canhasan Höyüğünde⁹, M.Ö. 7000- 5000 yılları arasına tarihlenen Neolitik Çağ eserleri bu döneme ışık tutmaktadır. M.Ö.7000-5000'den günümüze kadar hemen hemen her dönemde kesintisiz olarak yerleşimin olduğu gerek müzede sergilenen eserlerden gerekse günümüze ulaşabilen kalıntılardan anlaşılmaktadır. Müze de bu döneme ait Canhasan Höyüğünden elde edilen taştan el baltaları, obsidyenler, kemik iğneler¹⁰ (Kat.No:2), pişmiş topraktan çanak - çömlekler¹¹ Bazalt taşından el değirmeni (Kat.No:3) ile duvar freski (Kat.No:4) sergilenmektedir.

1.3.2. Kalkolitik Çağ (M.Ö.5000 - 3500)

Neolitik Çağ ile Tunç Çağları arasında bir geçiş evresi olan Kalkolitik Çağa Ereğli'de yine Canhasan Höyüğü şahitlik etmektedir. Canhasan Höyüğünün Kalkolitik çağ buluntuları arasında yalnızca Anadolu'ya has olan damga mühürler (ki bunlar mülkiyet fikrinin artık oluştuğunun kanıtıdır), dokuma için kullanılan

⁷ Bilici 2005, 10.

⁸ Ereğli'nin Zengen kasabasında 2005 yılında kum ocağında yapılan çalışmalar esnasında M.Ö. 2.5 Milyon yıl öncesine tarihlenen mamut dişi bulunmuştur. Ankara Üniv. Dil ve Tarih-Coğrafya Fak. Prof. Dr. Erksin Güleç ile Müze Müdürlüğüne yapılan sondaj çalışmasında yoğun olarak mamut fosiline ait parçalar ile çeşitli hayvanlara ait fosil parçaları bulunmuştur bulunan parçalar Ereğli Müzesinde sergilenmektedir.

⁹ Canhasan Höyüğü bugün Karaman İli sınırları dahilinde bulunmaktadır

¹⁰ Benzer örnekler Malatya Müzesinde de sergilenmektedir. Bkz. Malatya Müzesi ve Ören yerleri, 2005, İst. sf.24.

¹¹ Benzer örnekler Burdur Müzesinde de sergilenmektedir. Bkz. Burdur Müzeleri ve Ören yerleri, 2007, İst. sf.142-143.

ağırşaklar, ok uçları, Neolitik Çağa oranla biraz daha şekillenmiş çanak-çömlekler (Kat.No:5-6-7-8-9)sergilenmektedir¹².

1.3.3. Tunç Çağı (M.Ö.3500 - 2000)

Bakıra kalay karıştırılarak elde edilen ve bu çağa adını veren “tunç” alaşımı bakırdan daha sert olduğu için daha yaygın bir şekilde kullanılmış ve insanoğlu bu dönemden itibaren madeni en iyi şekilde işlemeye başlamış ve buna paralel olarak da artık ticaret hayatı gelişmiştir. Madenin günlük hayata girmesiyle madenden yapılmış plastik eserlerde yaygınlaşmıştır. Ereğli Müzesinde sergilenen tunçtan yapılmış insan figürinleri, pişmiş toprak koç (Rython Kat.No: 11) figürini, balta uçları, Çanak Çömlekler (Kat.No:10-12) bu döneme ait birer örnektir.

1.3.4. Asur Ticaret Kolonileri Çağı (M.Ö.2000 - 1800)

Bu çağda Anadolu madencilikte doruk noktasına ulaşmıştır. Buna bağlı olarak da ülkeler arası ticaret gelişmiştir. Asurlu tüccarlar Anadolu'nun bazı bölgelerini hâkimiyetleri altına alarak karumlar kurmuşlardır. Ereğli ve Koçhisar'ın olduğu yerlerde Asur hâkimiyeti görülmüştür¹³. Ereğli Müzesinde sergilenen kutsal idoller, bazı mutfak kapları (Kat.No: 21) bu döneme aittir.

1.3.5. Hitit Çağı (M.Ö. 1800 - 1200) - Geç Hitit Çağı (M.Ö.1200 - 800)

Ereğli'nin ilk siyasal birliği Hititler devrinde kurulmuştur. M.Ö.3000-2000 yılları arasında Anadolu'da birçok şehir devleti vardı. Bu şehir devletlerinden biriside “Tuwana”(Tyana-Herakleia) idi. İşte ilk Ereğli şehir devleti bu Tuwana şehir devletidir¹⁴. Tuwana şehir devleti; Geç Hitit devletlerinden Tabal'ın egemenliği altındaki yaklaşık yirmiyeye yakın prenslikten birisidir. M.Ö. ikinci binde Ereğli ve civarına Tuwana denildiğinden bu ülke krallığı da aynı ismi taşımaktaydı. Tuwana krallığının ilk defa Tyana tarafından kurulmasından dolayı ilk dönemlerde Tyana'nın (bugünkü Öküzlühisar-Kemerhisar) merkez olduğu, onun hâkimiyeti altına giren krallıklarında aynı adı aldığı ve Tyana'nın zamanla bozularak Tuwana şekline dönüştüğü ileri

¹² Canhasan Höyüğüne ait eserlerin bir kısmı Karaman Müzesinde bir kısmı Anadolu Medeniyetleri Müzesinde bir kısmı da Konya Arkeoloji Müzesinde sergilenmektedir.

¹³ Konyalı 1970, 72 vd.

¹⁴ Akurgal 1995, 72-75.

sürülmektedir¹⁵. Hitit Devleti M.Ö.1200'lerde batıdan gelen Frigler tarafından yıkılınca Hitit hâkimiyetindeki küçük şehir devletleri bağımsızlıklarını ilan etmişlerdir (M.Ö.1200- 742). Bu şehir devletlerinden biriside Tuwana prensliğidir. Tuwana krallığının merkezi Ereğli veya Ereğli'ye yakın bir yer olan Kybistra idi. Bu krallıktan günümüze kalabilen mirasların bir tanesi, Ereğli'nin 17 km. uzağında İvriz köyü (bugün Aydıncık) sınırları içerisinde; Tuwana kralı Warpalavas'ın İvriz çayının yanına yaptırdığı kaya anıtıdır. Orta-Güney Anadolu'da Aramileşmiş Geç Hitit yapılarının anıtsal bir örneği olan ve 420x240 cm. ölçülerindeki anıtta figürler kabartma tekniği ile, yazıt yontularak yapılmıştır¹⁶. Ayrıca Ereğli Müzesinde sergilenmekte olan Hitit Dönemine ait çanak çömlekler (Kat.No: 13), mühürler, kolyeler ile Geç Hitit Dönemine ait Çift dilli (bilingual) yazıtlı kabartma (Kat.No: 19), Serpuşlu Baş (Kat.No: 20) bu dönemin Ereğli ve çevresindeki şahitleridir.

1.3.6. Frig Çağı (M.Ö.1200 - 546)

Frigler, Ege Göçleriyle Anadolu'ya gelen Balkan kökenli boylardandırlar. Anadolu'ya yerleştikten sonra güçlü bir krallık kurdular. Ereğli merkezinde bulunan Eski belediye civarında ve Gıcıkışla bölgesinde Frig yerleşiminin olduğu alanlardır¹⁷. Ereğli Müzesinde sergilenmekte olan fibulalar (Kat.No: 14), Çok ve tek renkli çanak çömlekler (Kat.No: 15-16-17-18) bu dönem buluntularıdır¹⁸.

1.3.7. Hellenistik Çağ (M.Ö.330 - 30)

M.Ö.546 yılında Lidyalıları yenen Pers İmp. II. Kuruş bütünü Anadolu'yu alır. Ereğli de yani Kybistra'da o dönemde (M.Ö.333 yılına kadar) İran hükümdarı Dara 'nın bir satrapının (vali) idaresinde¹⁹dir. Büyük İskender M.Ö. 334 yılında Anadolu'ya girdikten sonra amacı Makedonya ve Yunanistan'ı zor duruma düşüren Persleri yenmektir. Büyük İskender Biga yakınlarındaki Granikos Çayı'nda III. Dareios'un ordularını bozguna uğratar. Bu tarihten sonra Persler çekilmeye başlar. Bu sırada Ereğli'yi (Kybistra) yöneten satrap, İskender'e bir şey bırakmamak için kenti yakıp yıkar. Bu tarihten sonra bütün Anadolu 'da olduğu

¹⁵ Texier 2002, 83.

¹⁶ Anıtla ilgili ayrıntılı bilgi 'İvriz Kaya Anıtı' bölümünde verilmiştir.

¹⁷ Tüfekçi 2007, 9-14.

¹⁸ Bilici 2005, 17.

¹⁹ Konyalı 1970, 93.

gibi Ereğli'de İskender'in egemenliğine geçer²⁰. Ereğli Müzesindeki Göztepe Tümülüsünde bulunan altın diademler (Kat.No: 22-23), altın Efes sikkesi, bakır kap (Kat.No: 24), lekythoslar²¹ (Kat.No:25-26-27) ve Orman fidanlığında yapılan kaçak kazı sonucu bulunan Athena sikkeleri (Kat.No: 28) bu döneme aittir.

1.3.8. Roma Çağı (M.Ö. 30 - M.S. 330)

Pers ve Helenistik dönemlerde iç savaflara sahne olan Ereğli, M.Ö.64 yılında Romalıların Ön Asya'da yaptıkları harplerden sonra bütün Anadolu ile birlikte Roma egemenliğine girer. Roma egemenliği döneminde bugünkü Ulu Cami'nin bulunduğu yerde Herakleia kenti kurulmuştur. Ereğli bu dönemde İvriz çayının tüm ovaya yayılması nedeniyle yığma tepeler üzerine kurulmuş ve etrafı surla çevrilmiştir. Romalılar, Helenistik dönemde Lykaonia eyaletine bağlı Ereğli ve çevresini Kapadokya eyaletine bağlarlar²².

1994 yılında Ereğli merkezindeki eski belediye binasının bulunduğu alanda yapılan kurtarma kazısında Roma Dönemi'ne ait Hamam bulunmuştur. Dolayısı ile modern kentin 6m. altında büyük bir Roma Kentinin olduğu kesinlik kazanmıştır. Kurtarma kazısı sırasında ortaya çıkarılan küpler Ereğli Müzesinde sergilenmektedir. Ayrıca yine bu döneme ait kabartmalı yazıt (Kat.No: 39), süs takıları ve eşyaları (Kat.No: 38), pişmiş topraktan Tanrıça figürleri (Kat.No: 37), mezar stelleri (Kat.No: 36-40), koku kapları (Kat No: 33-35), kandiller²³ (Kat.No:30-31-32), mimari yapı parçaları, sütun ve sütun başlıkları müzede sergilenen bu döneme ait eserler arasındadır.

1.3.9. Bizans Çağı (395 – 806)

395 yılında Roma İmparatorluğunun ikiye ayrılmasıyla Ereğli, Doğu Roma (Bizanslılar) İmparatorluğunun sınırları içerisinde kalmıştır. Bizans döneminde, bu yerleşim, İmparator Heraklyus tarafından daha korumalı bir

²⁰ Ereğli yakınlarında Göztepe mevkiinde ki Büyük Göztepe Tümülüsünde 1974 yılında yapılan Arkeolojik kazı sonucu Ereğli yakınlarında Göztepe mevkiinde ki Büyük Göztepe Tümülüsünde 1974 yılında yapılan Arkeolojik kazı sonucu bulunan eserler bu döneme aittir. Ayrıntılı bilgi için bir sonraki bölümde 'Göztepe Tümülüsü' ve bkz. Bilici 2005, 17- 34.

²¹ Benzer örnekler Burdur Müzesinde de sergilenmektedir. Bkz.Burdur Müzeleri ve Ören yerleri,2007,İst.sf.169 Env.No: 379.32.74.

²² Senan 1961, 10.; Ramsay, 341.

²³ Kandillerle ilgili daha ayrıntılı bilgi için bkz. Bailey 1975; Broneer 1930; Howland 1958; Perlzweig 1961; Walters 1914.

konuma getirilmiştir. Bu durumun nedeni ise; 707-713-803 yılların da Arap akınlarmın yoğunluğudur. Burada yaşayan halk akınlardan kendilerini korumak için Karacadağ üzerinde kayaları oyarak yeraltı şehirleri yapmışlardır²⁴. Arapların Bizans İmparatoru Herakleias'ı yendikleri Yermük Savaşından sonra Adana ve Tarsus 'tan Toroslara kadar ilerleyen Hz.Ömer, Bizans akınlarmına karşılık İç Anadolu'ya yapılan akınlar sırasında Ereğli 'nin gelirinin Beytül Mal'a gönderilmesini Bizans'a kabul ettirmiştir. Abbasi Devletinin zayıflamasıyla yeniden Bizans hâkimiyetine geçen Ereğli'yi Bizanslılar bir üs olarak kullanmışlardır. Bu döneme ait sütunlar, sütun kaideleri yapı frizleri, mezar stelleri Ereğli Müzesinde sergilenen eserlerdendir²⁵.

Malazgirt Savaşı'ndan (1071) sonra 1077'de Kutalmışoğlu Süleyman Şah tarafından Anadolu Selçuklularının topraklarına katılmıştır. I. ve II. Haçlı seferlerinden de büyük zarar gören Ereğli 1276 yılında Karamanoğullarının egemenliğine girer. Yıldırım Beyazıt 1389 yılında Ereğli'yi Osmanlı topraklarına katar. Ereğli'nin en görkemli yapıları olan; camiler, bedestenler, kervansaraylar ve hamamlar bu dönemde inşa edilmiştir.

Milli Mücadele yıllarında Adana ve çevresini işgal eden Fransızlar, Akdeniz'i Anadolu'ya bağlayan yol üzerinde bulunan Ereğli'yi işgal etmeyi planlamışlar, Ereğli Guvernörlüğüne (askeri yönetici) yazılan bir mektubun Ereğli postanesinde ele geçirilmesiyle işgal planı anlaşılmıştır. Niğde'de bulunan 126. Alay Komutanı Alb. Rüştü Bey Ereğli'de Kuvayı Milliye'yi kurmuş, Ereğli'yi işgale gelen bir Fransız Yüzbaşı ve emrindeki askerlere bu fırsatı vermemiştir²⁶. Cumhuriyetin ilanından sonra Konya iline bağlı bir ilçe konumuna getirilmiştir.

²⁴ Yeraltı şehri ile ilgili ayrıntılı bilgi bir sonraki bölümde 'Oymalı yer altı şehri ' başlığı altında verilmiştir.

²⁵ Burada Ereğli'nin Bizans Döneminden kısaca bahsettik. Ancak katalogumuza bu döneme ait eser koymamayı uygun gördük.

²⁶ Senan 1961, 30-37.

İKİNCİ BÖLÜM

KENTİN KÜLTÜR VARLIKLARI

2.1. ESKİÇAĞA AİT KÜLTÜR VARLIKLARI

2.1.1. İvriz Kaya Anıtı

Ereğli'nin 17 km. uzağında İvriz köyü (Aydınkent) sınırları içerisinde. Milattan önce 1200 yıllarında Hitit İmparatorluğunun sona ermesiyle Asurların M.Ö. 8.yy da kuzey Suriye'yi ve güney Anadolu'yu ele geçirmesi arasında kalan dönemin mimarlığı ve görsel sanatı Geç Hitit dönemi olarak tanımlanır. Tuvana Kralı Warpalavas'ın İvriz çayının yanına yaptırdığı kaya anıtı oldukça etkileyici ve önemlidir. Anıt ilk olarak 18. yy'da (1737) İsveçli gezgin Otter tarafından görülmüş, 1882 yılında Ramsay tarafından bilim alemine tanıtılmıştır. Burada bilinçli olarak Hitit Kaya Anıtları geleneğinin M.Ö. I.bin yılda yeniden canlandığı görülmektedir.

Aramileşmiş Geç Hitit sanatının en önemli yapıtlarından olan anıt 420 X 240 cm ölçülerindedir. Anıtta figürler kabartma tekniğiyle yazıtlar ise yontularak yapılmıştır. Kompozisyonda Rahip Kral Warpalavas, karşısında daha büyük ölçülerde bir elinde üzüm salkımı, diğer elinde buğday demeti tutan Tanrı Tarhundas'a dua etme pozisyonundadır. Hiyeroglif yazıtta "Ben sarayda bir Prens iken bu asmaları diktim Tarhundas bunlara bereket ve bolluk versin" denilmektedir²⁷. Anıtta Hitit geleneğinin yanı sıra Asur, Arami ve Frig sanatının sentezini görmek mümkündür (Res.41) .Figürlerin yandan tasvir edilişi, aşağıya doğru genişleyen eteklerinin iki ucunun içe kıvrımlı olması, ayaklarındaki ucu sivri papuçları, kollardan birinin göğüs hizasında diğerinin öne ve yukarıya doğru hal alması Hitit sanatının geleneksel özellikleri olarak dikkati çekmektedir. Figürlerin sakallarında Arami etkisi görülürken, bileklerindeki çift iğneli fibulalar, Frig etkisini ortaya koymaktadır. Başlarındaki külahlar da ise Babil sanatının izlerini görmek mümkündür.

²⁷ Conder 1887, 217.

2.1.2. Adak Anıtı

Ereğli İlçesi, İvriz Köyü'nde, İvriz Kaya Anıtı'nın doğusunda yer alır. Geç Hitit Dönemine tarihlenmektedir. Alçak kabartma tekniğinde şekillenmiş kayanın üzerindeki figürlerin dış kontürleri belirgin bir şekilde görülmektedir. Tanrıya adak olarak sunulan bir atın, sahibi ve sahipten daha küçük boyutlarda resmedilmesinden hareketle hizmetli bir insan tarafından İvriz Kaya Anıtına doğru götürüldüğü dikkati çeker. Figürlerin üzerindeki alta doğru genişleyen etekler ve ayaklarındaki papuçların kıvrık uçları geleneksel Hitit izlerini yansıtmaktadır.(Res. 42)

2.1.3. Büyük ve Küçük Göztepe Tümülüsleri

Küçük Göztepe tümülüsü Bey Köy sınırları içerisinde yer alır. M.Ö. I.yy. 'a tarihlenir. Tepe biçiminde yığma mezar özelliğindeki tümülüste batıdan – doğuya doğru 9 m. moloz taş duvar örgülü, üzeri ahşap hatıllarla kapatılmış dramostan sonra, düzgün blok kesme taşlarla örülmüş beşik tonozlu mekâna geçilir. Daha sonra 222 X 136 cm. ölçülerinde esas mezar odasına girilir.

Büyük Göztepe ise; Ereğli İlçesi, Hacımemiş Köyü, Koraş mevkiinde bulunmaktadır. M.Ö. I.yy.'a tarihlenir. 12 m. yüksekliğinde, 60 m. çapındadır. (Res. 43)

1974 yılında yapılan çalışmalar sonucunda Bergama Kralı Mithridates'e ait altın Efes sikkesi, altın kaplamalı ahşaptan mezar sandukası ve altından diademler (Kat.22-23) bulunmuştur. Eserler Ereğli Müzesinde korunmakta ve sergilenmektedir.

2.1.4. Roma Hamamı

Ereğli merkezde Boyacıali Mahallesinde bulunmaktadır. 3-4. yy.'a tarihlenir. Eski belediye binasının yıkılıp inşaat amacıyla yapılan temel kazısında ortaya çıkmıştır. Hamamın sadece temel duvarları ayakta kalmış üst taraf dönem dönem tahribata uğramıştır. Zeminden altı metre aşağıda bulunan hamamın Selçuklu Döneminde mezarlık olarak kullanıldığı bilinir. Hamamın açılan kısmında Hyhocaustum (külhan-sıcaklık) bulunur (Res.44). Hamamın ancak 1/5'i açığa çıkarılabilmektedir. Diğer kısım kervansarayın altına doğru ilerlemektedir.

Hamamın yan tarafında su koymak için pithoslu mekân yer alır²⁸ bu mekân üzerinde bugün yeni bir inşaat vardır.

2.1.5. Karaburun Antik Yerleşmesi

Karaağıl Yaylasının 8 km. doğusunda Karaburun Yaylasının 1 km. kuzeyinde yer alır. (Res.45) Yapılan yüzey araştırmaları sonucunda; Helenistik, Roma, Bizans çağlarında iskân edildiği belirtilmekte olup kesin tarihi ve ne amaçla yapıldığı bilinmemektedir. Meyilli bir arazi üzerinde yer alan ören yeri 1,5 km. uzunluğunda 600 m. enindedir. Ayrıca ana kayaya oyulmuş dikdörtgen planlı, üzeri beşik tonozlu bir mekân bulunmaktadır. Mekânın ön kısmında kaba taşlarla şekillenmiş 4 sıra kemerler yer alır. Bu mekânın iç kısmındaki duvarlarda niş izleri bulunmaktadır.

2.1.6. Aşıklar Höyük

Aşıklar Köyünün 1 km batısındadır. Roma-Bizans Dönemine tarihlenir. Zamanla yayvanlaşan höyük, 4 m. yüksekliğinde 60 m. çapındadır. (Res.46) Etek kısmına kadar yayılan seramik parçaları Roma ve Bizans dönemine aittir.

2.1.7. Toprak Höyük

Aziziye köyünün batı kısmında yer alır. Yüzey buluntuları Eski Tunç Dönemine işaret etmekle beraber kesin tarihi bilinmemektedir. 6-7 m. yüksekliğinde 122 X 150 m. çapındadır. (Res. 47) Sidemara Antik Kentine giden antik yol üzerinde olması önemini arttırmaktadır.

2.1.8. Koçak Kilise

Ereğli-Ayrancı yolu üzerinde yer alır. Kilise yapı özelliği bakımından 5.yy'a tarihlenebilir. Manastır aynı zamanda dini eğitim vermek amacı ile yapılmıştır. Doğu-Batı yönünde dikdörtgen planlı olup; 3 neflidir²⁹. Düzgün kesme taşla yapılan manastırın iç mekânı alçı sıva ile kapanmıştır. Çatı örtüsü beşik tonozlu olup; kubbe yanlarında eyvanlar yer alır (Res.48). Apsis Doğu yönünde olup; giriş batıdandır. Manastırın çevresinde eğitim amaçlı sivil bina yapı kalıntıları vardır. Manastırın bulunduğu tepe aynı zamanda antik yolların

²⁸ Kazıda bulunan pithoslar Ereğli Müzesi bahçesinde sergilenmektedir.

²⁹ Bilici 2005, 32.

geçiş noktasında bulunmaktadır. Yüksek tepe üzerine yapılmasının amacı Hıristiyanlığın yayıldığı ilk yıllardaki baskılardan kurtulmak içindir.

2.1.9. Kızlar-Oğlanlar Manastırı

Ereğli Aydın kent Köyü'nün güneyinde Ambar Deresi içinde yer alır. Erken Bizans Dönemine tarihlenir. (527-726 arası) Doğal bir mağaranın ağzına çok katlı düzgün kesme taştan inşa edilen eser bugün büyük oranda tahrip olmuştur. Genel anlamda üç nefli basit bir kurulum şemasına sahip olup dini eğitim amacıyla yapıldığı düşünülür (Res.49). Orta Anadolu bazilikalarının pek çoğunda olduğu gibi bu yapıda da sadece giriş kısmında çok az duvar freski izleri görülür.

2.1.10. Aziz Yahya Kuyusu

Ereğli Karapınar İlçesinde Oymalı - Akören Köyü sınırları içersinde yer alır. M.S. 6 yy. özelliği yansıtır. Bizans döneminde piskoposluk merkezi olan Ereğli "Kuyudaki Yahya" adıyla anılan Aziz'in Yurdu olarak bilinir. Kuyu fazla derin olmayıp, güneydoğu yönünde 8.50 X 6.00 m. ölçülerinde tonozlu bir yapıdır.(Res.50) Malzeme olarak moloz taş kullanılmıştır³⁰.

2.1.11. Oymalı Yer Altı Şehri

Karapınar İlçesine bağlı Oymalı ve Akören sınırları içersinde bulunan yeraltı şehirleri, Ereğli'ye 40 Konya'ya 100 km. mesafede bulunmaktadır. Karacadağ sönmüş bir yanardağ olup bölgede oluşan granit bünyeli tuf tabakaları ve kalkerleşmiş ana kayalar oyularak bir birinden bağımsız 36 adet yeraltı şehri yapılmıştır.

8. ve 10. yy.lar arasında bölgeye yoğun olarak yapılan Arap akınları nedeniyle ovada yaşayan halk kendini korumak için Karacadağ vadilerinde yeraltı şehirleri meydana getirmişlerdir. İç mekânlarda sarnıç, kilise, zindanlar, galeriler, odalar, hava bacaları gibi müstemilatlar söz konusudur. Bazı galeriler kuyu tipinde olup yanlarda ayak koymak için kertikler vardır. Bu tarz düzenlemelerde çocukların ve eşyaların aşağıya inmeleri için makara sistemleri kurulmuş ve böylece dünyanın ilk asansörleri yapılmıştır. 11 nolu Y.A.Ş. on oda on bir

³⁰ Bilici 2005, 30.

galeriden ibarettir.(Res. 51) Dış mekânda kilise kalıntıları ve bağ sekileri bulunur. Burada yapılan şirahanenin planlı bir sistem üzerine yapıldığı dikkati çeker.(Presleme, dinlendirme, akıtma ve depolama vb.) Kapadokya'daki yeraltı şehirleriyle aynı amaç için yapılmıştır³¹. Ereğli Müzesi tarafından yapılan kazı sonucu bulunan eserler Ereğli Müzesinde sergilenmektedir.

2.2. YAKIN DÖNEM KÜLTÜR VARLIKLARI

2.2.1. Ulu Camii

Ereğli merkezde Camii Kebir Mahallesinde yer alır. Cami Karamanoğulları, minare ise Selçuklu Mimarisinin güzel örneklerinden biri olup 1426 yılında yaptırılmıştır³². Çok ayaklı kırma çatılı Ulu Camii plan tipindedir. (Res.52). 26 X 39 m. ölçülerinde enine dikdörtgen bir alan üzerine kurulan esere giriş kuzey cepheden bursa kemerli bir giriş kapısıyla sağlanmıştır. İç mekânda kuzey - güney istikametinde şekillenmiş 8 sıra sütunun üst örtüyü taşıdığı dikkati çeker. Bu sütunlardan 8 tanesi düz ve işlemsiz olup Selçuklu tarzını yansıtırken, 24 tanesinin korinth tarzda işlenerek Roma tarzını yansıttığı görülür. Giriş kapısıyla aynı eksen üzerinde şekillenmiş mihrap taştan olup ince uzun özelliğiyle Orta Anadolu mihraplarının genel özelliğini yansıtır. Cami giriş kapısının hemen sağındaki ahşap merdivenlerle mahfil kısmına çıkış sağlanmıştır³³. Caminin kuşkusuz en önemli elemanı minaredir. Sekizgen kaide üzerinde şekillenen minare kalın, yüksek ve yuvarlak gövdeli, kesme taş özelliğiyle gözetleme kulesi tarzında inşa edilmiştir. 40 m. yüksekliğe sahip minarede gövde bilezik motifleriyle, kaide nişler ve Ayet-el Kürsi yazısıyla, şerefe altıysa mavi ve siyah renkli çini mozaiklerle süslenmiştir. 1889-1960-1986 yıllarında çeşitli tamirat görmüştür³⁴.

2.2.2. Rüstem Paşa Kervansarayı

Ereğli Merkezde Camii Kebir Mahallesinde yer alır. Kanuni Sultan Süleyman Döneminde 1552'de Sadrazam Rüstem Paşa tarafından Mimar Sinan'a

³¹ Bilici 2005, 40-41.

³² Bilici 2005, 20.

³³ Konyalı 1968, 312-315.

³⁴ Gürbudak 1993, 95.

yaptırılan beş menzil hanından ayakta kalan tek örnektir³⁵. İki katlı dikdörtgen planlı, avlulu klasik hanlar şemasındadır³⁶.(Res.53)

Büyük bir ahır bölümü onun önünde bir sıra konuk odası, onunda önünde geniş bir avludan oluşan üç kademeli bir düzeni vardır. Ana kitlenin önündeki alçak bölüm, ortada giriş eyvanı, onun sağında ve solunda daha dar bir eyvan ve sonra üçer odadan meydana gelir. Hepsinin içinde birer ocak yeri bulunan odaların kapıları ve tek pencereleri avluya bakar³⁷. Mazgal pencerelerden ışık ve hava alan ahır bölümü ise ortasında dört filpaye ayak bulunan geniş bir mekândan ibarettir. Çatı beş beşik tonozla örtülüdür.

³⁵ Bilici 2005, 24.

³⁶ Kuran 1985, 36 vd.

³⁷ Senan 1961, 34.

KATALOG NO	:	1
RESİM NO	:	1
ÇİZİM NO	:	-
MÜZE ENVANTER NO	:	2224
ESERİN ADI VE CİNSİ	:	Mamut Dişi Fosil
BULUNDUĞU YER	:	Ereğli Zengen Kasabası
ÇAĞI	:	Prehistorik Çağ (Buzul Çağı)
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	:	01.09.2006
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	:	Yüzey Buluntusu
MÜZEDEKİ YERİ	:	Fosil Vitriini
	UZUNLUK	: 186 cm.
ÖLÇÜLERİ	YÜKSEKLİK	: -
	GENİŞLİK	: -
	KAİDE ÇAPI	: -
TANIM	:	5 büyük parçadan oluşur. Mamutun ön dişidir. Diş arkadan öne doğru sivrilir. Silindirik şeklindedir.
DURUMU	:	Parçalanmıştır. Dökülmektedir.
KARŞILAŞTIRMA	:	Muğla Müzesinde de Mamut fosili sergilenmektedir. Yıldırım-Karataş2006, s.98 (Env. 1790-1791)

KATALOG NO	:	2
RESİM NO	:	2
ÇİZİM NO	:	-
MÜZE ENVANTER NO	:	958
ESERİN ADI VE CİNSİ	:	Kemik uç
BULUNDUĞU YER	:	Canhasan
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	:	1967
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	:	Canhasan kazısından
ÇAĞI	:	Neolitik
MÜZEDEKİ YERİ	:	Arkeoloji salonu vitrin 1
UZUNLUK	:	-
ÖLÇÜLERİ		
YÜKSEKLİK	:	11.4 cm.
GENİŞLİK	:	2.6 cm.
TANIM	:	Yukarıdan uç kısmına doğru incelen bir forma sahiptir.
DURUMU	:	Sağlamdır.
KARŞILAŞTIRMA	:	Özdoğan-Başgelen 2007,s.153. Hodder 2006, s.92-94.

KATALOG NO	:	3
RESİM NO	:	3
ÇİZİM NO	:	1
MÜZE ENVANTER NO	:	1537
ESERİN ADI VE CİNCİ	:	Ezme Taşı – Siyah Gözenekli Taş
BULUNDUĞU YER	:	Ereğli
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	:	1968
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	:	Satın alma
ÇAĞI	:	Neolitik Dönem
MÜZEDEKİ YERİ	:	Arkeoloji salonu vitrin 1
	UZUNLUK	: 11,75 cm.
ÖLÇÜLERİ	YÜKSEKLİK	: 5.9 cm.
	GENİŞLİK	: 10.5 cm.
	KAİDE ÇAPI	:
TANIM	:	Kullanılan yüzü sürtünme nedeniyle düz bir hal almıştır. Parmakların ve elin kavradığı üst kısım kaba ve bombelidir.
DURUMU	:	Kırılmış ve sonradan yapıştırılmıştır.
KARŞILAŞTIRMA	:	French 1967,TAD XV,s.91.

KATALOG NO	:	4
RESİM NO	:	4
ÇİZİM NO	:	-
MÜZE ENVANTER NO	:	954
ESERİN ADI VE CİNSİ	:	Fresk parçası.
BULUNDUĞU YER	:	Canhasan.
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	:	1961
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	:	Canhasan kazısından.
ÇAĞI	:	Erken kalkolitik
MÜZEDEKİ YERİ	:	Arkeoloji salonu vitrin 1
	UZUNLUK	:
ÖLÇÜLERİ	YÜKSEKLİK	: 2.6 cm.
	GENİŞLİK	: 23.4 cm.
TANIM	:	Bir fresk parçası olup üzeri kahverengi ve boyalıdır.
DURUMU	:	Parça halindedir. Üzeri kabarmıştır.
KARŞILAŞTIRMA	:	Çatalhöyük duvar resimleriyle aynı dönemden ve aynı şekildedir.(Basit anlamda geometrik şekilleri içerir)

KATALOG NO	:	5
RESİM NO	:	5
ÇİZİM NO	:	2
MÜZE ENVANTER NO	:	947
ESERİN ADI VE CİNSİ	:	Yalancı Kulplu Kap P.T.
ÇAĞI	:	Erken Kalkolitik
BULUNDUĞU YER	:	Canhasan
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	:	1962
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	:	Kazıdan.
MÜZEDEKİ YERİ	:	Depo V:10
	UZUNLUK	:
ÖLÇÜLERİ	YÜKSEKLİK	: 7,5 cm
	GENİŞLİK	: 11,1 cm
	KULP YÜK.	:
TANIM	:	Basit ağız kenarlı, düz gövdeli, yuvarlak karınlı, düz diplidir. Ağız kenarlarında yarım ay şekilli 2 kulp vardır.
DURUMU	:	Pek çok yeri alçıyla tamamlanmıştır.
KARŞILAŞTIRMA	:	Melleart 1970, Tav LXXIII,4, fig.81-11 Anatolia 1987, s.18-19, res.30-31

KATALOG NO	:	6
RESİM NO	:	6
ÇİZİM NO	:	3
MÜZE ENVANTER NO	:	478
ESERİN ADI VE CİNSİ	:	Kuplu Çanak P.T.
ÇAĞI	:	Kalkolitik
BULUNDUĞU YER	:	Karaman
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	:	24.06.1965
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	:	Satın alma.
MÜZEDEKİ YERİ	:	Depo V:7
	UZUNLUK	:
ÖLÇÜLERİ	YÜKSEKLİK	: 3,2 cm
	GENİŞLİK	: 17,6 cm
	KULP YÜK.	:
TANIM	:	Geniş Yuvarlakça Ağızlı, Kaideye doğru meyilli daralan gövdeli, düz dipli , yuvarlak küçük kulpludur.
DURUMU	:	Ağız kenarında ufak kırıklar vardır.
KARŞILAŞTIRMA	:	Korfmann 1980, Lev.6,1. Anadolu Medeniyetleri Müzesi, s.145, res.A391.

KATALOG NO	:	7
RESİM NO	:	7
ÇİZİM NO	:	4
MÜZE ENVANTER NO	:	946
ESERİN ADI VE CİNSİ	:	Kase P.T.
ÇAĞI	:	Kalkolitik
BULUNDUĞU YER	:	Canhasan
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	:	1962
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	:	Kazıdan
MÜZEDEKİ YERİ	:	Depo V:9
	UZUNLUK	:
ÖLÇÜLERİ	YÜKSEKLİK	: 5 cm
	GENİŞLİK	: 8,9 cm
	KULP YÜK.	:
TANIM	:	Geniş ağızlı, yuvarlak dibe doğru daralan gövdeli, düz diplidir. Koyu gri hamurludur. Ağız kenarından karın altına kadar zikzak desenleri ve süslemeler vardır.
DURUMU	:	Alçıyla tamamlanmıştır.
KARŞILAŞTIRMA	:	Melleart 1970, Tav LXXIII,4, fig.81-11 Anatolia 1987, s.18-19, res.30-31

KATALOG NO	:	8
RESİM NO	:	8
ÇİZİM NO	:	5
MÜZE ENVANTER NO	:	364
ESERİN ADI VE CİNSİ	:	Gaga Ağızlı Testi P.T.
ÇAĞI	:	Kalkolitik
BULUNDUĞU YER	:	Ereğli Civarı
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	:	17.04.1965
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	:	Satın alma.
MÜZEDEKİ YERİ	:	Depo V:9
	UZUNLUK	:
ÖLÇÜLERİ	YÜKSEKLİK	: 10.8 cm
	GENİŞLİK	: 8.6 cm
	KULP YÜK.	:
TANIM	:	Gaga ağızlı, kısa kalın boyunlu, dar yuvarlak gövdeli, yuvarlak diplidir.Ağızdan çıkan kulp gövde başlangıcında sonlanır.Gövde de kabartma olarak düşey hatlı süsler vardır.Gri hamurlu,siyah astarlıdır.
DURUMU	:	Yapıştırılmıştır.
KARŞILAŞTIRMA	:	Özkan 1999, s.14, res.25-26

KATALOG NO	:	9
RESİM NO	:	9
ÇİZİM NO	:	6
MÜZE ENVANTER NO	:	2084
ESERİN ADI VE CİNSİ	:	Gaga Ağızlı Testi P.T.
ÇAĞI	:	3.Bin
BULUNDUĞU YER	:	Ereğli C.v.
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	:	19.06.1996
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	:	Satın alma.
MÜZEDEKİ YERİ	:	Depo V:5
	UZUNLUK	:
ÖLÇÜLERİ	YÜKSEKLİK	: 14.2 cm
	AĞIZ ÇAPI	: 6.2 x 7 cm
	KULP YÜK.	:
TANIM	:	Gaga ağızlı ,kısa kalın boyunlu, şişkince gövdeli, düz dipli olup, ağızdan çıkan kulp gövde başlangıcında sonlanmıştır.
DURUMU	:	Sağlamdır.
KARŞILAŞTIRMA	:	Özkan 1999, s.12, res.20-28

KATALOG NO	: 10
RESİM NO	: 10
ÇİZİM NO	: 7
MÜZE ENVANTER NO	: 366
ESERİN ADI VE CİNSİ	P.T . Gaga Ağızlı Testi
BULUNDUĞU YER	: Ereğli ve dolayları
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	: 17.4.1965
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	: Satın alma
ÇAĞI	: Eski Tunç Çağı
MÜZEDEKİ YERİ	: Arkeoloji salonu vitrin 1
ÇAP	: 7.9 cm.
ÖLÇÜLERİ	
TANIM	: Dik gaga ağızlı, dar kısa boyunlu şişkin gövdeli, düz diplidir.Karından çıkan kulp gövdeyle birleşmektedir.Gri yeşil hamurlu olup hamura saman karıştırılmıştır.
DURUMU	: Ağız kısmı kırık olup sonradan yapıştırılmıştır.
KARŞILAŞTIRMA	: Özsait 2001,s.109-110

KATALOG NO	: 11
RESİM NO	: 11
ÇİZİM NO	: 8
MÜZE ENVANTER NO	: 1951
ESERİN ADI VE CİNSİ	Koç Rython ³⁸
BULUNDUĞU YER	: Ereğli Adabağ Köyü
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	: 19.6.1988
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	: Satın alma
ÇAĞI	Tunç Çağı
MÜZEDEKİ YERİ	: Arkeoloji salonu vitrin 1
GENİŞLİK	:
UZUNLUK	7,6 cm.
YÜKSEKLİK	: 4,75 cm.
ÖLÇÜLERİ	
TANIM	: Yassı şişkin karınlı , küçük koç başlı olup kuyruk kısmıyla boyun kısmı bir kulpla bağlandığı görülür.Siyah hamurlu olup üzeri perdahlamıştır.
DURUMU	: Kırık ve eksiktir.Tamamlanmıştır.
KARŞILAŞTIRMA	: Özgüç 1980,s.459-466.

³⁸ Tahsin Özgüç bu kapları dört ayağı üzerinde duranlar ve tüneyenler, hayvan, kartal başı şeklinde olanlar ve yatanlar olmak üzere 3 gruba ayırmıştır.Bkz.T.Özgüç, “Adak ve Libasyon, Hayvan Biçimli Kaplar”, Hititler ve Hitit İmparatorluğu, 2002, İst.s.294.

KATALOG NO	:	12
RESİM NO	:	12
ÇİZİM NO	:	9
MÜZE ENVANTER NO	:	200
ESERİN ADI VE CİNSİ	:	P.T. Tek kulplu maşrapa
BULUNDUĞU YER	:	Karaman Karadağ
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	:	2.3.1964
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	:	Satın alma
ÇAĞI	:	Eski Tunç Çağı
MÜZEDEKİ YERİ	:	Arkeoloji salonu vitrin I
YÜKSEKLİK	:	8.2 cm.
ÖLÇÜLERİ ÇAP	:	8 cm.
TANIM	:	Yuvarlak, geniş ağızlı olup kalın ve kısa boyunlu , küreye yakın gövdeli düz diplidir.Gövdeyle ağzı birleştiren sap genişçe tutulmuştur.Hamuru kireçli olup gözeneklidir.
DURUMU	:	Sağlamdır. Üzerinde dökülmeler vardır.
KARŞILAŞTIRMA	:	

KATALOG NO	:	13
RESİM NO	:	13
ÇİZİM NO	:	10
MÜZE ENVANTER NO	:	932
ESERİN ADI VE CİNSİ	:	İbrik P.T.
BULUNDUĞU YER	:	Göztepe tümülüsü
ÇAĞI	:	Hitit Dönemi
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	:	23.05.1975
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	:	Kazıdan gelmiştir.
MÜZEDEKİ YERİ	:	Arkeoloji salonu vitrin I
	UZUNLUK	:
ÖLÇÜLERİ	YÜKSEKLİK	: 8,9 cm.
	GENİŞLİK	:
	KAİDE ÇAPI	: 4 cm
TANIM	:	Deve tüyü rengi hamurlu olup, gövdenin yarısına kadar kırmızı astarlıdır. Yuvarlak ağızlı, keskin aşağıya doğru daralan gövdeli, sivri diplidir. Daire kesitli kulbu gövdeden çıkıp ağza yakın bir yere bağlanmaktadır.
DURUMU	:	Emzik kısmı sonradan restore edilmiştir. Gövde de kırıklar mevcuttur.
KARŞILAŞTIRMA	:	Hititler ve Hitit İmp.2002, s.123(Ankara Anadolu Med.Müzesinde Bulunan İbrik. Env.No:11967, res.11.

KATALOG NO	: 14
RESİM NO	: 14
ÇİZİM NO	: -
MÜZE ENVANTER NO	: 804
ESERİN ADI VE CİNSİ	: Fibula- Bronz
BULUNDUĞU YER	: Kulu - Yaraçlı
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	: 25.3.1996
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	: Satın alma.
ÇAĞI	: Frig
MÜZEDEKİ YERİ	: Arkeoloji salonu vitrin 1
GENİŞLİK	: 3.7 cm.
TANIM	: Hilal şeklinde olup yassı kesitlidir.Üzerinde herhangi bir Süsleme ögesi yoktur. Uç kısımlarda iki sıra halinde üçerli çıkıntı dizisi , yassı gövdedeyse yedi adet çıkıntı dizisi yer alır.
DURUMU	: İğne kısmı kırık olup oksitlenme söz konusudur.
KARŞILAŞTIRMA	: Frigler 2007, s.174.

KATALOG NO	: 15
RESİM NO	: 15
ÇİZİM NO	: 11
MÜZE ENVANTER NO	: 130
ESERİN ADI VE CİNSİ	: Kase - Taş
BULUNDUĞU YER	: Karaman dolayları
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	: 17.09.1963
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	: Satın alma
ÇAĞI	: Frig
MÜZEDEKİ YERİ	: Arkeoloji salonu vitrin 1
GENİŞLİK	: 8.4 cm.
ÖLÇÜLERİ YÜKSEKLİK	: 5.6 cm.
TANIM	: Geniş yuvarlak ağzı , dibe doğru daralan gövdesiyle çan şeklini andırır.Yeşil renkli taştan yapılmıştır.
DURUMU	: Sağlamdır.
KARŞILAŞTIRMA	: Frangipane 2004, s.137.

KATALOG NO	:	16
RESİM NO	:	16
ÇİZİM NO	:	12
MÜZE ENVANTER NO	:	2067
ESERİN ADI VE CİNSİ	:	Kap P.T.
BULUNDUĞU YER	:	İvriz Kızlar Sarayı
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	:	23.05.1995
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	:	Hediye
ÇAĞI	:	Frig
MÜZEDEKİ YERİ	:	Arkeoloji salonu vitrin I
	UZUNLUK	:
ÖLÇÜLERİ	YÜKSEKLİK	: 7 cm.
	GENİŞLİK	: 11 cm.
	AĞIZ ÇAPI	: 7 cm.
89TANIM	:	Açık krem renkli hamurludur. Yuvarlak geniş ağızlı, yuvarlak geniş boyunlu, küçük şişkince gövdeli olup, ağızdan çıkan kulp gövdenin ortasında sonlanmaktadır. Boyun kısmında siyah renkli meander motifi, gövde de İse şeride bağlanmış yarım daire motifleri yer alır.
DURUMU	:	Ağız kısmında yer yer çatlaklar vardır.
KARŞILAŞTIRMA	:	Frigler2007, s.89.

KATALOG NO	: 17
RESİM NO	: 17
ÇİZİM NO	: 13
MÜZE ENVANTER NO	: 985
ESERİN ADI VE CİNSİ	: P.T. Yortan
BULUNDUĞU YER	: Karapınar - Gıcıkışla
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	: 25.2.1968
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	: Satın alma.
ÇAĞI	: Frig
MÜZEDEKİ YERİ	: Arkeoloji salonu vitrin 1
GENİŞLİK	: 21 cm.
ÖLÇÜLERİ YÜKSEKLİK	: 28 cm.
TANIM	: Hafif gaga ağızlı, kısa boyunlu, şişkince gövdelidir. Ağızla gövdeyi birleştiren kulp oldukça uzun tutulmuştur. Gövdenin üst ve alt kısmındaki dar şeritler içerisinde çentik motifi, ortadaki geniş kısımda 'V' şeklinde zikzak motifi vardır.
DURUMU	: Gövde tamamen yapıştırma.
KARŞILAŞTIRMA	: Frigler2007, s.94.

KATALOG NO	:	18
RESİM NO	:	18
ÇİZİM NO	:	14
MÜZE ENVANTER NO	:	984
ESERİN ADI VE CİNSİ	:	Yonca Ağızlı Maşrapa P.T.
ÇAĞI	:	Frig
BULUNDUĞU YER	:	Ereğli - Gıcıkışla
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	:	25.02.1968
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	:	Satın alma
MÜZEDEKİ YERİ	:	Depo V:10
	UZUNLUK	:
ÖLÇÜLERİ	YÜKSEKLİK	: 15 cm
	GENİŞLİK	: 12.2 cm
	KAİDE	: 6 cm
TANIM	:	Tek kulplu yonca ağızlı , yuvarlak gövdeli , düz diplidir.Ağızla gövdeyi birleştiren kulp oldukça büyük tutulmuştur.
DURUMU	:	Sağlamdır.
KARŞILAŞTIRMA	:	Henrickson 2007, s189-205, Env.No: 145.25.64

KATALOG NO	:	19
RESİM NO	:	19
ÇİZİM NO	:	-
MÜZE ENVANTER NO	:	1921
ESERİN ADI VE CİNSİ	:	Kabartmalı yazıt - Mermer
BULUNDUĞU YER	:	İvriz – Aydnkent Köyü
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	:	13.3.1986
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	:	Kanal kazısından gelme.
ÇAĞI	:	Geç Hitit
MÜZEDEKİ YERİ	:	Arkeoloji salonu
GENİŞLİK	:	82 – 90 cm.
ÖLÇÜLERİ KALINLIK	:	24 – 30 cm.
YÜKSEKLİK	:	132.5 cm.
TANIM	:	Bir yüzde kabartma insan figürüne ait yürür vaziyette 2 ayak , diğer üç yüzde yazıt bulunur.İnsan figürünün etek kısmının iki ucu ile ayağındaki ayakkabılarının uç kısımları yukarı doğru kıvrık konumdadır.Bu figür betimlemesinin Fırtına Tanrısı olduğu düşünülür.Bombeli arka yüzde oyuk çizgilerle ayrılmış 6 satırda Hitit Hiyeroglofisi ile yazılmış yazıt bulunur.Bu yazıtlar eserin sağ ve sol dar yanlarında da mevcuttur.”Sol dar yanda ve geniş kısmın altında Arami yazısı ile bir başka yazıt bulunması hayli dikkat çekicidir.” Etek üzerinde görülen oyuklar stelin kaybolan üst kısmını oluşturan ikinci bir taş bloğun olduğunu düşündürür.
DURUMU	:	Üst kısmı düzensiz ve çapraz konumda kırık olup , diğer kısımlarda da yer yer kopmalar söz konusudur. Yazıt tam olarak okunmamaktadır.
KARŞILAŞTIRMA	:	Hititler ve Hitit İmp.2002, s.146.

KATALOG NO	:	20
RESİM NO	:	20
ÇİZİM NO	:	-
MÜZE ENVANTER NO	:	1922
ESERİN ADI VE CİNSİ	:	Serpuşlu baş -Mermer
BULUNDUĞU YER	:	İvriz - Aydınkent Köyü
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	:	13.3. 1986
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	:	Kanal kazısından gelme
ÇAĞI	:	Geç Hitit M.Ö 7-8.yy.
MÜZEDEKİ YERİ	:	Arkeoloji salonu
KALINLIK	:	57.5 cm.
ÖLÇÜLERİ YÜKSEKLİK	:	77 cm.
GENİŞLİK	:	63 cm.
TANIM	:	Bir insan heykelinin baş kısmını oluşturmaktadır. Başın sol yarısında ki sakal spiraller şeklinde yani Arami etkisi ile işlenmiştir. Göz iri ve badem şeklindedir. Başlık yuvarlak ancak tamamlanmamıştır. Malatya ve Kayseri yakınlarındaki Kululu ' da bulunan heykeller gibi bununda ayakta duran bir şahsı canlandırdığı söylenebilir.
DURUMU	:	Büyük bir kısmı kırık ve eksik olup, tüm yüzeyde yer yer çatlaklıklar bulunur.
KARŞILAŞTIRMA	:	Hititler ve Hitit İmp.2002, s.147.

KATALOG NO	:	21
RESİM NO	:	21
ÇİZİM NO	:	15
MÜZE ENVANTER NO	:	475
ESERİN ADI VE CİNSİ	:	Çift Kulplu Vazo. P.T.
ÇAĞI	:	Asur Ticaret Kolonileri Çağı
BULUNDUĞU YER	:	Karaman Dolayları.
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	:	24.06.1965
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	:	Satın alma.
MÜZEDEKİ YERİ	:	Depo V:10
	UZUNLUK	:
ÖLÇÜLERİ	YÜKSEKLİK	: 15.4 cm
	AĞIZ ÇAPI	: 9.5 cm
	KULP YÜK.	:
TANIM	:	Yuvarlak keskin ağızlı, yuvarlak gövdeli, küçük düz dipli.Boğazı gövdeye birleştiren karşılıklı 2 yuvarlak kulpludur.
DURUMU	:	Ağız kenarında kırılmalar vardır.
KARŞILAŞTIRMA	:	Antalya Museum 1992, s.25, res.19

KATALOG NO	:	22
RESİM NO	:	22
ÇİZİM NO	:	-
MÜZE ENVANTER NO	:	1493
ESERİN ADI VE CİNSİ	:	Süs eşyası - altın
BULUNDUĞU YER	:	Göztepe Mevkii
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	:	23.5.1975
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	:	Kazıdan.
ÇAĞI	:	Helenistik.
MÜZEDEKİ YERİ	:	Arkeoloji salonu Göztepe kazısı vitrini
UZUNLUK	:	9.5 cm.
ÖLÇÜLERİ AĞIRLIK	:	3.42 gr.
AĞIZ	:	1.1cm.
GENİŞLİĞİ	:	
TANIM	:	İnce uzun koni şeklinde olup geniş olan uç kısmı 9 çatallıdır.Üzeri sade ve işlemezdir.
DURUMU	:	Üzerinde yer yer ezikler vardır.
KARŞILAŞTIRMA	:	

KATALOG NO	: 23
RESİM NO	: 23
ÇİZİM NO	: -
MÜZE ENVANTER NO	: 1753
ESERİN ADI VE CİNSİ	: Ölü takısı - Altın
BULUNDUĞU YER	: Göztepe tümülüsü
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	: 26.5. 1982
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	: Kazıdan gelmiştir
ÇAĞI	: Hellenistik
MÜZEDEKİ YERİ	: Arkeoloji salonu vitrin 2
AĞIRLIK	: 380 gr.
TANIM	: 8 parçadan ibaret bu eserin her bir parçası altta kalp şeklinde üstte yaprak şeklinde forma sahiptir.
DURUMU	: Yer yer dökülme ve ezilmeler söz konusudur.
KARŞILAŞTIRMA	:

KATALOG NO	:	24
RESİM NO	:	24
ÇİZİM NO	:	16
MÜZE ENVANTER NO	:	1491
ESERİN ADI VE CİNSİ	:	Kap bakır.
BULUNDUĞU YER	:	Göztepe tümülüsü.
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	:	23.5.1975
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	:	Kazıdan.
ÇAĞI	:	Helenistik.
MÜZEDEKİ YERİ	:	Arkeoloji salonu Göztepe vitrini
UZUNLUK	:	-
ÖLÇÜLERİ YÜKSEKLİK	:	17.8 cm.
TANIM	:	Üç tane bronz ayak üzerine oturmuş gövdeli , kulplu bir düzenleme yansıtır.Gövdenin boyuna 3 cm . mesafesindeki kısmında iki dairevi şerit bulunur.Ağızdan çıkan kulpun bu iki dairevi şeritte bittiği görülür.Kulpun bittiği yerde ise yaprak motifi dikkati çeker.Dip kısmında tekrar iki dairevi şerit yer alır.
DURUMU	:	Gövdede yer yer ezilmeler olup bir yanı deliktir ve paslanma söz konusudur.
KARŞILAŞTIRMA	:	

KATALOG NO	:	25
RESİM NO	:	25
ÇİZİM NO	:	17
MÜZE ENVANTER NO	:	2066
ESERİN ADI VE CİNSİ	:	P.T. Lekythos
BULUNDUĞU YER	:	-
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	:	17.5. 1975
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	:	Satın alma.
ÇAĞI	:	Hellenistik
MÜZEDEKİ YERİ	:	Arkeoloji salonu vitrin 2.
	KAİDE ÇAPI	:
ÖLÇÜLERİ	YÜKSEKLİK	: 5,75 cm.
	GENİŞLİK	: 7 cm
TANIM	:	Boyun ve omuz kırmızı , gövde siyah boyalıdır. Omuzda siyah figür tekniğinde stilize edilmiş bitkisel motifler görülür.Boyundan omuza geçişte dış motifleri dikkati çeker.Gövde kaideye doğru incelmekte olup , kaide halka şekillidir.
DURUMU	:	Ağız tamamen kırık olup, kaide ve boyun kısmında bazı kırıklar mevcuttur.
KARŞILAŞTIRMA	:	Özkan 1999, s.83-84, res.158-159-160. Antalya Museum 1992, s.196, fig.66.

KATALOG NO	:	26
RESİM NO	:	26
ÇİZİM NO	:	18
MÜZE ENVANTER NO	:	797
ESERİN ADI VE CİNSİ	:	Lekythos P.T.
BULUNDUĞU YER	:	Konya-Ereğli
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	:	13.1.1966
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	:	Satın alma.
ÇAĞI	:	Helenistik.
MÜZEDEKİ YERİ	:	Arkeoloji salonu vitrin 2
GENİŞLİK	:	4,6 cm.
ÖLÇÜLERİ YÜKSEKLİK	:	4,9 cm.
	:	
TANIM	:	Yuvarlak ağızlı , gövdeye doğru daralan ince boyunlu , şişkin gövdeli , dışa taşkın halka dipli olup gövdeyle ağızı birbirine bağlayan beyzi kesitli bir kulpa sahiptir.Deve tüyü renkli hamurlu boynun ve kulpun üst kısmı siyah boyalı olup aynı renk boya ile gövdenin üst kısmında çarpı motifleriyle kafes şeklinde tezyinat yapılmıştır.
DURUMU	:	Çok parçalı ve eksiktir.
KARŞILAŞTIRMA	:	Özkan 1999, s.84, res.166. Antalya Museum 1992, s.197, fig.69.

KATALOG NO	:	27
RESİM NO	:	27
ÇİZİM NO	:	19
MÜZE ENVANTER NO	:	825
ESERİN ADI VE CİNSİ	:	Lekythos P.T.
BULUNDUĞU YER	:	Ereğli
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	:	17.07.1967
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	:	Satın alma
ÇAĞI	:	Hellenistik
MÜZEDEKİ YERİ	:	Arkeoloji salonu vitrin 2
	AĞIZ ÇAPI	:
ÖLÇÜLERİ	YÜKSEKLİK	: 9,1 cm.
	GENİŞLİK	: 2,85 cm.
TANIM	:	Yuvarlak küçük ağızlı, ince dar boyunlu, kısa kulplu ve yukarıdan aşağıya daralan gövdelidir. Yuvarlak disk kaidelidir. Bezemeler siyah figür tekniğinde yapılmıştır. Boynun bittiği yerde çentik süsleri mevcuttur. Esas süsleme gövdededir. Bir bayan bir erkek iki kişi ve ön tarafta bir hayvan betimlenmiştir. Gövdenin alt kısmı tamamen siyah boyalıdır.
DURUMU	:	Saglamdır.
KARŞILAŞTIRMA	:	Özkan 1999, s.86, res.168. Antalya Museum 1992, s.198, fig.71.

KATALOG NO	:	28
RESİM NO	:	28
ÇİZİM NO	:	-
MÜZE ENVANTER NO	:	3559
ESERİN ADI CİNSİ	:	Sikke Gümüş
BULUNDUĞU YER	:	Ereğli
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	:	26.06.1981
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	:	Müsadere
ÇAĞI	:	Hellenistik
MÜZEDEKİ YERİ	:	Sikke Vitrini
	R1	: 2.8 cm
ÖLÇÜLERİ	R2	: 2.9 cm
	GENİŞLİK	: 0.5 cm
	AĞIRLIK	: 16.50 gr.
TANIM	:	Ön Yüz: Çevrede nokta dizisi. Ortada başında süslü miğfer bulunan, sağa bakar durumda Athena portresi Arka Yaz: Çevrede defne çelengi. Ortada amphora üstünde baykuş. Sağ altta meşaleli Artemis. Yanlarda Yunanca yazı
DURUMU	:	Sağlam
KARŞILAŞTIRMA	:	Yıldırım-Karataş2006, s.132.

KATALOG NO	:	29
RESİM NO	:	29
ÇİZİM NO	:	20
MÜZE ENVANTER NO	:	24
ESERİN ADI VE CİNSİ	:	Çift Kulplu Testi P.T.
ÇAĞI	:	Roma
BULUNDUĞU YER	:	Ereğli
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	:	21.06.1963
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	:	Satın alma
MÜZEDEKİ YERİ	:	Depo V:4
	:	
ÖLÇÜLERİ	YÜKSEKLİK	: 7,7 cm
	GENİŞLİK	: 12,8 cm
	:	
TANIM	:	Turuncu renkli hamurlu olup astarsızdır. Dışa dönük ağız kenarlı, uzunca boyunlu, küreye yakın gövdelidir.Gövde dibe doğru daralmaktadır.kaide halka formudur.
DURUMU	:	Gövde üzerinde küçük bir delik bulunur.
KARŞILAŞTIRMA	:	Blegen 1950, s.345, lev.380

KATALOG NO	:	30
RESİM NO	:	30
ÇİZİM NO	:	21
MÜZE ENVANTER NO	:	907
ESERİN ADI VE CİNSİ	:	Kandil P.T
ÇAĞI	:	Roma
BULUNDUĞU YER	:	Ereğli
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	:	31.08.1967
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	:	Satın alma.
MÜZEDEKİ YERİ	:	Depo V:4
UZUNLUK	:	7.9 cm
ÖLÇÜLERİ YÜKSEKLİK	:	3.7 cm
GENİŞLİK	:	
KULP YÜK.	:	
TANIM	:	Kahverengi hamurlu,yuvarlak gövdelidir, öne doğru uzamış fitil delikli ve düz diplidir.
DURUMU	:	Yağ deliğinin bir kısmı kırıktır.
KARŞILAŞTIRMA	:	Bailey 1988, L.69, Q 2552. Loeschcke 1919, Type VIII.

KATALOG NO	:	31
RESİM NO	:	31
ÇİZİM NO	:	22
MÜZE ENVANTER NO	:	298
ESERİN ADI VE CİNSİ	:	Kandil P.T.
ÇAĞI	:	Roma
BULUNDUĞU YER	:	Karaman Karadağ
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	:	08.01.1965
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	:	Satın alma
MÜZEDEKİ YERİ	:	Arkeoloji Salon Vitrin 2
	UZUNLUK	: 9,8 cm.
ÖLÇÜLERİ	YÜKSEKLİK	: 2,1 cm.
	GENİŞLİK	: 9,5 cm.
	KAİDE ÇAPI	:
TANIM	:	Diskoid formludur. Kalıpta şekillendirilmiştir. Krem renkli hamurlu, Aynı renkte astarlıdır. Konkav diskusta; kanatlı bir kadın karşısında oturan erkeğe doğru uçmaktadır. Erkek figürünün arkasında tomurcuklu sarmaşık vardır. Figürlerin altında ağza yakın yerde küçük yuvarlak yağ deliği mevcuttur. Küçük ağızlı ve yuvarlak fitil deliklidir. Yanlarda yapışık kulplu, Düz diplidir.
DURUMU	:	Yapıştırılmış. Diskusta küçük parçalar eksiktir.
KARŞILAŞTIRMA	:	Bailey 1988, P. 72.Q 2624- 25- 26- 27, Perlzweig 1961, P.132, no. 132-33-35. Goldman 1950, L.102, no. 205. Form Olarak: Walters , fig.269, no.1232. Broneer 1930, Type XXII, no. 1308- 1318- 1338.

KATALOG NO	:	32
RESİM NO	:	32
ÇİZİM NO	:	23
MÜZE ENVANTER NO	:	785
ESERİN ADI VE CİNSİ	:	Kandil P.T.
ÇAĞI	:	Roma
BULUNDUĞU YER	:	Karaman
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	:	04.11.1965
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	:	Satın alma
MÜZEDEKİ YERİ	:	Depo V: 4
	UZUNLUK	: 9,8 cm
ÖLÇÜLERİ	YÜKSEKLİK	: 2,9 cm
	GENİŞLİK	: 3 cm
	KULP YÜK.	: 3,1 cm
TANIM	:	Oval formlu, Kalıp yapımıdır. Gri renkli, kum katkılı hamurlu, sarımsı astarlıdır. Ortada oldukça düzgün yuvarlak yağ deliği vardır. İki ince yivle omuzdan ayrılan konkav diskusludur. Öne çıkıntı yapmış, ucu yuvarlatılmış ağızlı ve geniş yuvarlak fitil deliklidir. Gövde kaideye doğru incelmektedir. Omuzda yaprak şeklinde kulbu vardır. Halka kaidelidir
DURUMU	:	Sağlamdır.
KARŞILAŞTIRMA	:	Bailey 1988, P.108, Q3150. Broneer 1930, Type XXIX, Grup 4.

KATALOG NO	:	33
RESİM NO	:	33
ÇİZİM NO	:	24
MÜZE ENVANTER NO	:	1259
ESERİN ADI VE CİNSİ	:	Koku Şişesi Cam
ÇAĞI	:	Roma
BULUNDUĞU YER	:	Ereğli
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	:	16.11.1970
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	:	Satın alma
MÜZEDEKİ YERİ	:	Depo V:8
	UZUNLUK	:
ÖLÇÜLERİ	YÜKSEKLİK	: 8.5 cm
	AĞIZ ÇAPI	: 18.cm
	KULP YÜK.	:
TANIM	:	Ağız bileziği dışı doğru çıkıntılı, boyun ince ve uzun tutulmuş olup, azca şişkin gövdeli, hafif yuvarlak diplidir.
DURUMU	:	Sağlamdır
KARŞILAŞTIRMA	:	Hayes 1975, Fig.8, No:233 Gürler 2000, s.43, res.40

KATALOG NO	:	34
RESİM NO	:	34
ÇİZİM NO	:	-
MÜZE ENVANTER NO	:	823
ESERİN ADI VE CİNSİ	:	Çörten – Mermer
BULUNDUĞU YER	:	Ereğli -Ağlasun
ÇAĞI	:	Roma
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	:	8.6.1967
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	:	Satın alma
MÜZEDEKİ YERİ	:	Arkeoloji salonu vitrin 2
UZUNLUK	:	
ÖLÇÜLERİ YÜKSEKLİK	:	26 cm.
GENİŞLİK	:	30 cm.
KAİDE ÇAPI	:	
TANIM	:	Mermerden yapılmış ağız açık bir aslan başıdır. Kabartma şeklinde işlenmiş yelesinin arkaya doğru şekillendiği görülürken , yelesinden bir tutamın alınma düştüğü görülür. Burun ve ağız kısmı dışarıya çıkıntılı olup , ağız içinde 2 adet ön sivri dişleri dikkati çeker.Gözbebekleri işlenmiş olup eser beyaz mermerden yapılmıştır.
DURUMU	:	Sağlamdır.
KARŞILAŞTIRMA	:	

KATALOG NO	:	35
RESİM NO	:	35
ÇİZİM NO	:	25
MÜZE ENVANTER NO	:	326
ESERİN ADI VE CİNSİ	:	Koku Kabı - Cam
BULUNDUĞU YER	:	Ereğli dolayları
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	:	1965
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	:	Satın alma
ÇAĞI	:	Roma
MÜZEDEKİ YERİ	:	Arkeoloji salonu vitrin 3
UZUNLUK	:	15.3 cm.
ÖLÇÜLERİ GENİŞLİK	:	7.3 cm.
TANIM	:	Dar yuvarlak ağızlı, ince uzun gövdeli, dibe doğru genişleyen diplidir. Ağız kısmı dışa dışa doğru uzantılıdır. Beyaz camdan yapılmıştır.
DURUMU	:	Yer yer dökülmeler vardır.
KARŞILAŞTIRMA	:	Hayes 1975, Fig.9, No:235. Gürler 2000, s.45, res.44.

KATALOG NO	:	36
RESİM NO	:	36
ÇİZİM NO	:	-
MÜZE ENVANTER NO	:	1999
ESERİN ADI VE CİNSİ	:	Mezar Steli _ Mermer
BULUNDUĞU YER	:	Ereğli Merkez
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	:	28.8.1992
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	:	Bağış
ÇAĞI	:	Roma
MÜZEDEKİ YERİ	:	Dış bahçe
YÜKSEKLİK	:	-
ÖLÇÜLERİ	:	
EN	:	40 – 46 cm.
KALINLIK	:	115 cm.
TANIM	:	Dikdörtgen şeklindeki mezar stelinin üst kısmındaki üçgen alınlık içinde rozet motifi yer almaktayken çelengin ortasında kabartma olarak çelenk motifi yer almaktadır. Çelengin alt kısmındaysa dört satır halinde Latince kitabe bölümü bulunur.
DURUMU	:	Sağlamdır.
KARŞILAŞTIRMA	:	Isparta Müzesi2005, s.31-32-33.

KATALOG NO	: 37
RESİM NO	: 37
ÇİZİM NO	: -
MÜZE ENVANTER NO	: 820
ESERİN ADI VE CİNSİ	: P.T.Figürün
BULUNDUĞU YER	: Ereğli ve çevresi
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	: 30.3.1967
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	: Satın alma
ÇAĞI	: Roma
MÜZEDEKİ YERİ	: Arkeoloji salonu vitrin 2
YÜKSEKLİK	: 15.4 cm.
ÖLÇÜLERİ	:
	:
TANIM	: Bir kaide üzerinde cepheden tasvir edilen kadın figürü sağ elinde tuttuğu testiye başı üzerinde taşır vaziyettedir. Diğer eliyse bel hizasında şekillenmiştir. Elbisenin hatları pek belli olmamakla beraber omzundan aşağıya sarkan döküm belirgindir.Devetüyü renkte hamurludur.
DURUMU	: Sağlamdır.
KARŞILAŞTIRMA	:

KATALOG NO	: 38
RESİM NO	: 38
ÇİZİM NO	: -
MÜZE ENVANTER NO	: 2148
ESERİN ADI VE CİNSİ	Bilezik - Cam
BULUNDUĞU YER	: Tatlıkuyu Köyü
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	: 23.5.2001
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	: Satın alma.
ÇAĞI	Roma
MÜZEDEKİ YERİ	: Arkeoloji salonu vitrin 3
ÇAPI	: 4.8 cm.
ÖLÇÜLERİ YÜKSEKLİK	: -
KALNLIK	: 0.8 cm.
TANIM	: Siyah renkli olup , bazı yerlerde iki bazı yerlerde bir sıra halinde kırmızı renkli bezem görülür.
DURUMU	: Uç kısımlardaki tahribat ısıtılarak birleştirilmiştir.
KARŞILAŞTIRMA	: Akat-Fıratlı-Kocabaş1984, s.120-121.

KATALOG NO	:	39
RESİM NO	:	39
ÇİZİM NO	:	-
MÜZE ENVANTER NO	:	1950
ESERİN ADI VE CİNSİ	:	Kabartmalı Yazıt - Taş
BULUNDUĞU YER	:	Ereğli Buğdaylı Köyü
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	:	8.6.1988
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	:	Satın alma.
ÇAĞI	:	Roma
MÜZEDEKİ YERİ	:	Bahçede giriş kapısının kuzeyinde
KALINLIK	:	40 cm.
ÖLÇÜLERİ YÜKSEKLİK	:	205 cm.
GENİŞLİK	:	50 – 58 cm.
TANIM	:	Üstte 11 satır Grek harfli yazıt yer alır. 2 köşede birer sütun üzerine oturmuş kemerli düzenlemenin içersinde, sağ tarafa doğru ilerler vaziyette atlı figür, karşısında sola dönük kadın figürü yer alır. At üzerindeki süvari betimlemesi sağ elini yukarıya kaldırmışken, Tanrıçanın da , süvariye sağ eliyle yukarıya kaldırdığı çelenkle karşıladığı görülür
DURUMU	:	Eser tam ortadan ikiye kırılmış olup, yapıştırılarak muhafaza edilmiştir.
KARŞILAŞTIRMA	:	

KATALOG NO	:	40
RESİM NO	:	40
ÇİZİM NO	:	-
MÜZE ENVANTER NO	:	1433
ESERİN ADI VE CİNSİ	:	Mezar Steli- Mermer
BULUNDUĞU YER	:	Ereğli ve dolayları
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	:	1973
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	:	Satın alma
ÇAĞI	:	G.Roma
MÜZEDEKİ YERİ	:	Arkeoloji salonu vitrin 2
	KALINLIK	: 4 cm.
ÖLÇÜLERİ	YÜKSEKLİK	: 47.5 cm.
	GENİŞLİK	: 23 cm.
TANIM	:	İki köşede birer sütun üzerine oturan üçgen alınlıklı, ortası rozetli mimari bir yapının içerisinde, bir kürsü üzerine çıkmış bay ve bayan figürünü resmedilmiştir. Üçgen alınlığın alt kısmında 3 satır halinde Grekçe yazı, kürsünün alt kısmında da 1 satır Grekçe yazıt bulunmaktadır.
DURUMU	:	Eser alt kısmına yakın yerden kırıktır.
KARŞILAŞTIRMA	:	Isparta Müzesi2005, s.31-32-33.

DEĞERLENDİRME – SONUÇ

Medeniyetler mozağine Neolitik Dönemde kucak açıp, bu durumu Cumhuriyet Dönemine kadar layığıyla taşıyan Kent Ereğli ve Ereğli Müzesi; M.Ö. 7000 yılında Neolitik Dönemden itibaren kesintisiz tüm medeniyetlerin sentezi durumundadır. Herakleia Kybistra antik kenti ve bu çevrede bulunan kültür varlıkları Ereğli Müzesinde sergilenmektedir. Neolitik Döneme ait Can Hasan'dan çıkan el baltaları, duvar freskleri, el değirmenleri, kazıcı aletler ve pişmiş toprak kaplar, Kalkolitik Döneme ait polikrom pişmiş toprak kaplar, ağırşaklar, Eski Tunç Çağına ait hayvan ve insan figürleri, ok uçları, damga mühürler, el baltaları, Asur Ticaret Koloni Çağına ait bulleli testiler, idoller, Hitit Çağına ait pişmiş toprak meyvelikler, pişmiş toprak tuzluklar, silindir ve damga mühürler, Hiyeroglif ve çivi yazılı heykel kaideleri, Frig Çağına ait fibulalar, gaga ağızlı testiler, phialeler, Hellenistik Döneme ait lekythos'lar Herakleia defnesi diye adlandırılan gümüş Athena sikkeleri, altın varaklar, Roma Dönemine ait mimari parçalar, mezar stelleri, insan ve hayvan figürleri, Bizans Çağına ait mimari parçalar, altın kristogramlar, müzemizde bulunan en önemli taşınır kültür varlıkları olmakla beraber Ereğli'nin tarihine tanıklık eden en sağlam bulgular olarak dikkati çekmektedir.

Ayrıca geç Hitit Dönemine ait İvriz Kaya Anıtı, Göztepe Tümülüsü'nde bulunan Hellenistik Döneme ait altın kaplamalı ahşap lahit parçaları ve altın Efes sikkesi dünyanın en nadide eserlerindedir. Tüm bu bulgular ışığında Herakleia Kybistra antik kenti İç Anadolu Bölgesinin en gözde kentlerinden biri olarak dikkati çekmekte, geçmişten aldığı güçle geleceğe güvenilir adımlar atan bir kent profili ortaya koymaktadır.

Dolayısı ile Neolitik Dönemden Cumhuriyet Dönemine kadar kesintisiz bir şekilde tarihi yaşayan kentte, Hitit Döneminde İvriz Çayı'nın kenarında meydana getirilen İvriz Kaya Kabartması, Adak Anıtı gibi eserler kentteki Hitit varlığını ortaya koyan en önemli bulgular olarak dikkati çeker. Roma Dönemi'nde eski belediye binasının bulunduğu yerde antik yerleşim kurulmuş ve modern kentin 6m. altına Roma Hamamı yaptırılmış olması kentteki Roma varlığını ortaya koyan en önemli etken olarak dikkati çekmektedir. Bizans Dönemi'nde ise kent

Müslüman akınlarından korunmak için daha korunaklı hale getirilmiş ve piskoposluk merkezi olarak kullanılmıştır.Koçak Kilise, Kızlar-Oğlanlar Sarayı, Aziz Yahya Kuyusu, Oymalı Yer altı Şehri gibi eserler ise kentteki Bizans varlığını etkin kılan örnekler olarak dikkati çekmektedir. Ulu Camii ve Rüstem Paşa Kervansarayları gibi kültür varlıkları ise kentteki Selçuklu, Karamanoğulları ve Osmanlı varlığını yaşatan eserler olarak dikkati çekmektedir.Tüm bu veriler ışığında İç Anadolu Bölgesinde Konya İli'ne bağlı bir ilçe olan Ereğli Kenti'nin Neolitik Dönemden aldığı tarih bilincini Cumhuriyet Dönemi'ne kadar kesintisiz ve başarılı bir şekilde taşıdığı görülmektedir.

KAYNAKÇA

- Akat-Fıratlı-Kocabaş : Y.Akat-N.Fıratlı-H.Kocabaş,Hüseyin Kocabaş
1984 Koleksiyonu Cam Eserler Kataloğu, 1984, İstanbul.
- Akurgal 1962 : E.Akurgal, The Art of the Hittites, 1962, İstanbul
- Akurgal 1995 : E.Akurgal, Anadolu Uygarlıkları,1995, İstanbul.
- Akurgal 1995 : E.Akurgal, Hatti ve Hitit Uygarlıkları, 1995, İzmir.
- Antalya Museum : Antalya Museum, Kültür Bak.Anıtlar ve
1992 Müz.Gen.Müd.Yayını, 1992, Ankara.
- Bailey 1975 : D.M.Bailey, “A Catalogue of the Lamps in the
British Museum I. Greek, Hellenistic and Early
Roman Pottery Lamps,1975, Londra.
- Bilici 2005 : M.A.Bilici, Ereğli ve Yöresi,2005, Konya .
- Broneer 1930 : O.Broneer, Terracotta Lamps Corinth Results of
Excavations IV.2,1930,Cambridge.
- Conder 1887 : C.R.Conder, Altaic Hieroglyphs and Hitite
İnscriptions, 1887, London.
- Elkovan 1997 : T.Elkovan, “ Kayseri’de Hitit Kaya Anıtları”,
E.Ü.Gevher Nesibe Tıp Tarihi Enst.Yayımları, 1997,
- French 1967 : D.H.French, “Canhasan-Karaman”TAD
XV,1967,Ankara,s.91.
- Frigler 2007 : Friglerin Gizemli Uygarlığı, Yapı Kredi
Kült.Mer.,2007, İstanbul.
- Frangipane 2004 : M.Frangipane, Arslantepe, 2004, Milano.
- Gürbudak 1993 : T.Gürbudak, Zaman Sürecinde Ereğli,1993, Konya.
- Henrickson 2007 : R.C.Henrickson, “Frig Çanak-Çömleği”, Yapı Kredi
Kült.Sanat Yay.,2007, İst. sf.189-199.
- Howland 1958 : R.M.Howland, Greek Lamps and their Survivals, The
Athenian Agora IV.1958,Princeton.
- Hodder 2006 : I.Hodder, Topraktan Sonsuzluğa Çatalhöyük, 2006,
İstanbul.
- Isparta Müzesi 2005 : Isparta Müzesi, Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2005,
Ankara.
- Konyalı 1968 : İ.H.Konyalı, Abideleri ve Kitabeleriyle Konya Tarihi,
1968, Konya.
- Konyalı 1970 : İ.H.Konyalı, Konya-Ereğli Tarihi,1970, İstanbul.
- Kuran 1985 : A.Kuran, Tipik yapılarıyla Osmanlı şehirciliğinde
çarşı ve klasik dönem mimar sistemi, Mimar Sinan

- Musceralla 1996 : O.W.Musceralla, Phrygian Fibulae From Gordion, 1996, London..
- Muscarella 2007 : O.Muscarella, "Frig Fibulaları", Yapı Kredi Kült.Sanat Yay.,2007, İst. sf.173-178.
- Özkan 1999 : T.Özkan, İzmir Arkeoloji Müzesi Seramik Katalogu, 1999, İzmir.
- Özdoğan-Başgelen : M.Özdoğan-N.Başgelen, Türkiye'de Neolitik Dönem Anadolu'da Uygarlığın doğuşu ve Avrupa'ya
- Özgüç 1980 : T.Özgüç, "Çorum çevresinde Bulunan Eski Tunç Çağı Eserleri", Belleten XLIV,1980,Ankara, s.459-
- Özsait 2001 : M.-N.Özsait, "Gümüşhacı köyden Gaga ağızlı Bir Demir Çağı Testisi ", ASD 33-35, 2001,Ankara,
- Perlzweig 1961 : J.Perlzweig, Lamps of the Roman Period, The Athenian Agora VII,1961, Perinceton.
- Rotroff 1982 : S.I.Rotroff, Helenistik Pottery, 1982, New Jersey.
- Set-Özbek-Arısoy 1983 : C.Set-O.Özbek-M.Arısoy, "Ereğli", 1983,Konya.
- Senan 1961 : F.Senan, Konya Ereğli'si,1961, İstanbul.
- Sear 1966 : D.R.Sear, Grek Coins and their values, 1966, London..
- Sear 1987 : D.R.Sear, Byzantine Coins and their values, 1987, London.
- Sear 1988 : D.R.Sear, Roman Coins and their values, 1988, London.
- Strong-Brown 1976 : D.Strong-D.Brown, Roman Crafts, 1976, London.
- Texier 2002 : C.Texier, Küçük Asya, Cilt III,2002, Ankara.
- Tüfekçi 2007 : T.Tüfekçi, "Frigler ve Frig Uygarlığı", Yapı Kredi Kült.Sanat Yay.,2007, İst. sf.9-14.
- Yakar 1985 : J.Yakar, The Later Prehistory of Anatolia; Late Chalcolitic and Early Bronz Age Bar İntenational
- Yıldırım-Karakaş 2006 : Ş.Yıldırım-G.Karakaş, Edirne Müzeleri ve Ören Yerleri,2006,İstanbul.
- Walters 1914 : H.B.Walters, Catalogue of the Greek and Roman Lamps in the British Museum, 1914, Londra.
- Wright1884 : W.Wright, The Empire of the Hitites, 1884, London.

EKLER

Resim 1: Mamut Fosili – Prehistorik Çağ

Resim 2 : Kemik İğneler – Neolitik Dönem

Resim 3 :Ezme Taşı – Neolitik Dönem

Resim 4 : Duvar Freski – Erken Kalkolitik Dönem

Resim 5: Yalancı Kulplu Kap – Erken Kalkolitik

Resim 6: Kulplu Çanak – Kalkolitik Dönem

Resim 7: Kase – Kalkolitik Dönem

Resim 8: Gaga Ağızlı Testi – Kalkolitik Dönem

Resim 9: Gaga Ağızlı Testi – III.Bin

Resim 10: Gaga Ağızlı Testi – Eski Tunç Çağı

Resim 11: Koç Rython – Tunç Çağı

Resim 12: Tek Kulplu Maşrapa – Eski Tunç Çağı

Resim 13: İbrik – Hitit Çağı

Resim 14: Fibula – Frig Çağı

Resim 15: Kase – Frig Çağı

Resim 16: Kap – Frig Çağı

Resim 17: Yortan – Frig Çağı

Resim 18: Yonca Ağızlı Maşrapa – Frig Çağı

Resim 19: Kabartmalı Yazıt – Geç Hitit Çağı

Resim 20: Serpuşlu Baş – Geç Hitit Çağı

Resim 21: Çift Kulplu Vazo – Asur Ticaret Kolonileri Çağı

Resim 22: Süs Eşyası – Hellenistik Çağ

Resim 23: Ölü Takısı – Hellenistik Çağ

Resim 24: Bakır Kap – Hellenistik Çağ

Resim 25: Lekythos – Hellenistik Çağ

Resim 26: Lekythos – Hellenistik Çağ

Resim 27: Lekythos – Hellenistik Çağ

Resim 28: Sikke – Hellenistik Çağ

Resim 29: Çift Kulplu Testi – Roma Çağı

Resim 30: Kandil – Roma Çağı

Resim 31: Kandil – Roma Çağı

Resim 32: Kandil – Roma Çağı

Resim 33: Koku Şişesi – Roma Çağı

Resim 34: Çörten – Roma Çağı

Resim 35: Koku Kabı - Roma Çağı

Resim 36: Mezar Steli - Roma Çağı

Resim 37: Figürin – Roma Çağı

Resim 38: Bilezikler – Roma Çağı

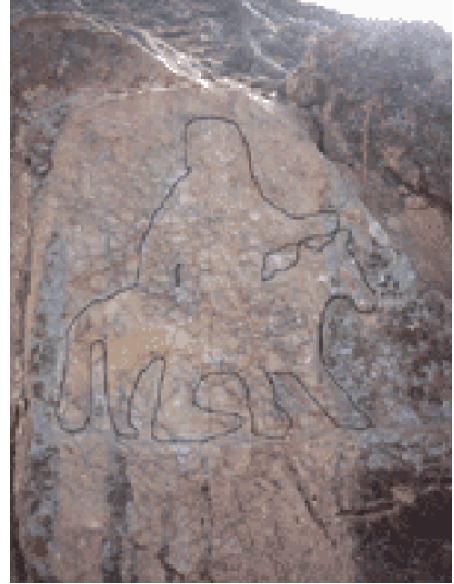
Resim 39: Kabartmalı Yazıt - Roma Çağı

Resim 40: Mezar Steli - Geç Roma Çağı

Resim 41: İvriz Kaya Anıtı - Geç Hitit Çağı

Resim 42: Adak Anıtı - Geç Hitit Çağı

Resim 43: Büyük Göztepe Tümüsü – Hellenistik Dönem

Resim 44: Hamam – Roma Çağı

Resim 45: Karaburun Antik Yerleşmesi – Hellenistik, Roma, Bizans Çağları

Resim 46: Aşıklar Höyük – Roma, Bizans Çağları

Resim 47: Toprak Höyük - Eski Tunç Çağı

Resim 48: Koçak. Kilisesi. Bizans. Çağı

Resim 49: Kızlar aoglanlar Sarayı Bizans Çağı

Resim 50: Aziz Yahya Kuyusu – Bizans Çağı

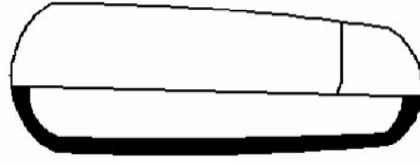
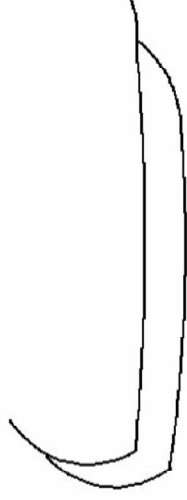
Resim 51: Yer altı Şehri - Bizans Çağı

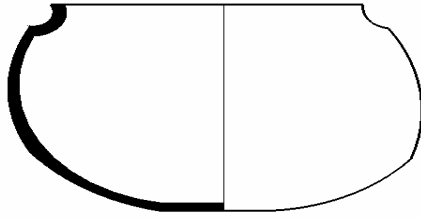
Resim 52: Ulu Camii – Selçuklu-Karamanoğulları Çağları

Resim 53: Rüstem Paşa Kervansarayı – Osmanlı Çağı

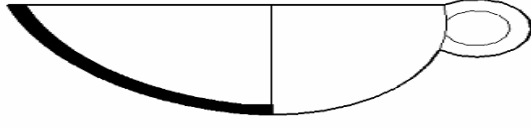

Çizim 1: Ezme Taşı

Çizim 2: Yalancı Kulplu Kap

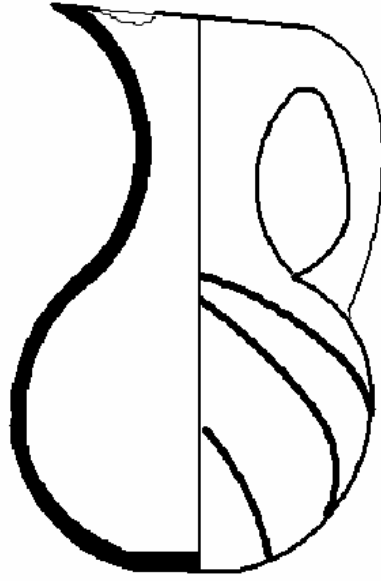

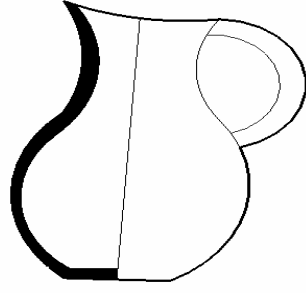
Çizim 3: Kulplu Çanak

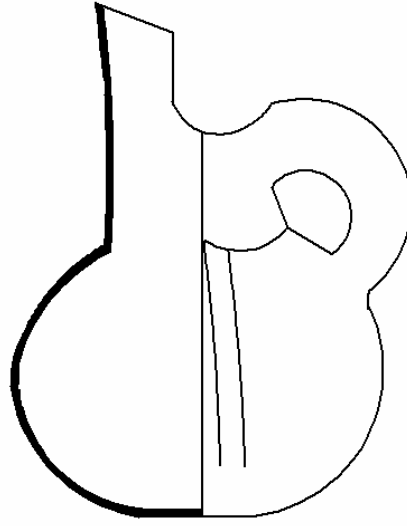
Çizim 4: Kâse

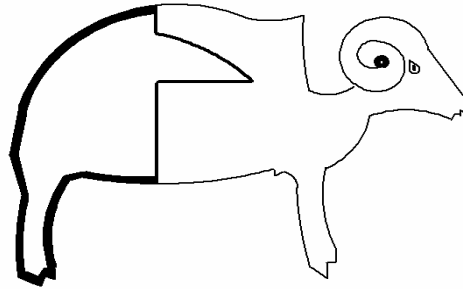
Çizim 5: Gaga Ağızlı Testi 1

Çizim 6: Gaga Ağızlı Testi 2

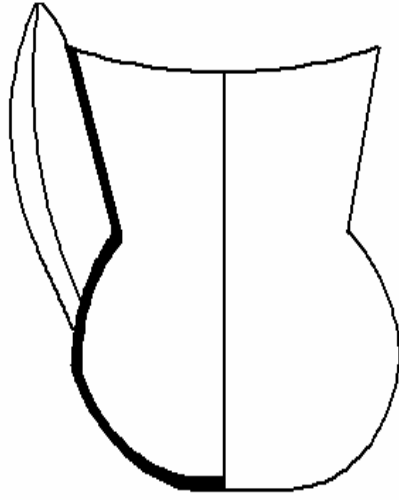

Çizim 7: Gaga Ağızlı Testi 3

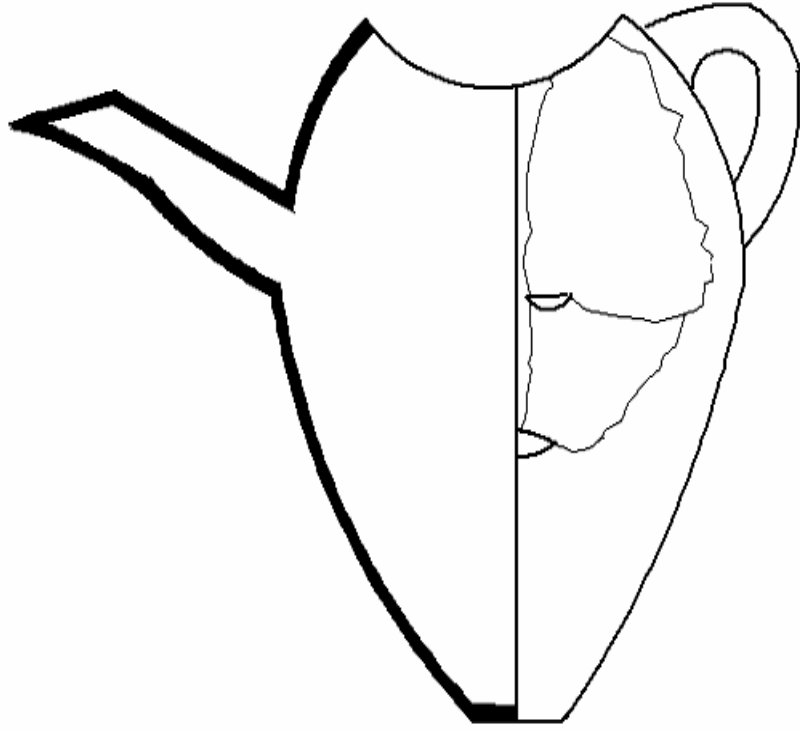

Çizim 8: Koç Rython

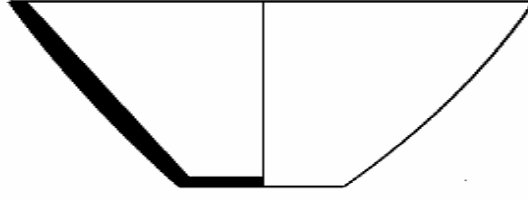

Çizim 9: Tek Kulplu Maşrapa

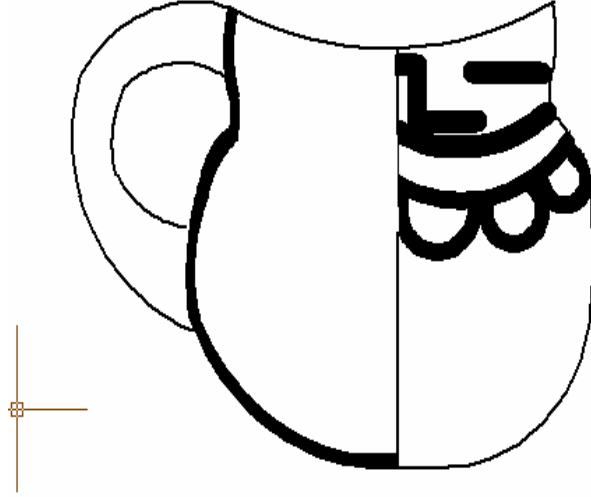

Çizim 10: İbrik

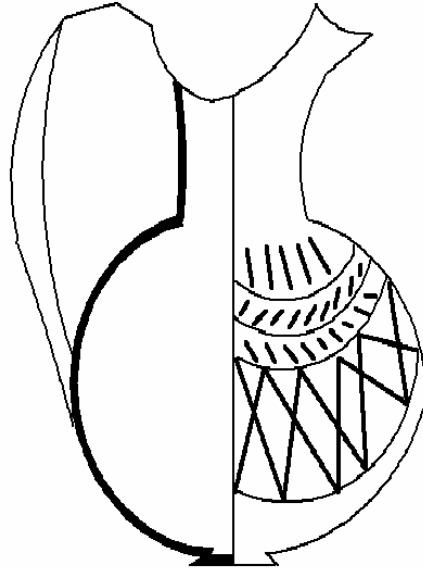
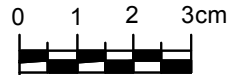

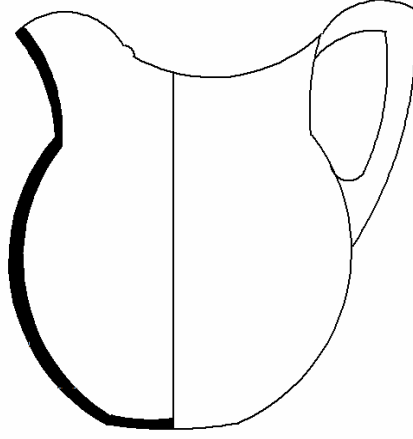
Çizim 11: Kâse

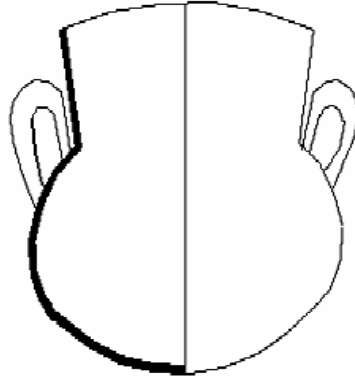
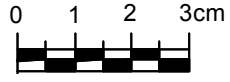
Çizim 12: Kap

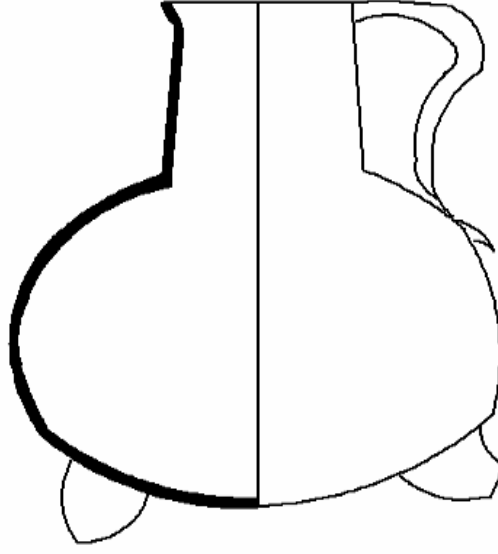
Çizim 13: Yortan

Çizim 14: Yonca Ağızlı Maşrapa

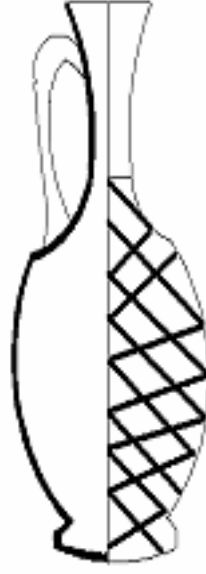
Çizim 15: Çift Kulplu Testi

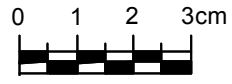
Çizim 16: Kap

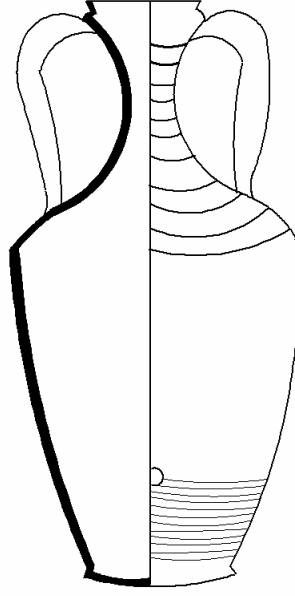
Çizim 17: Lekythos

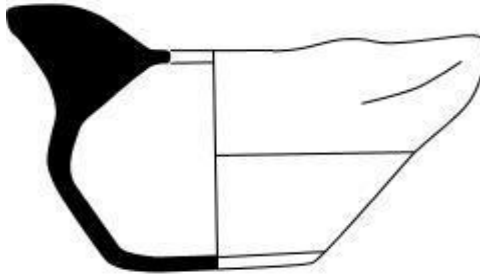
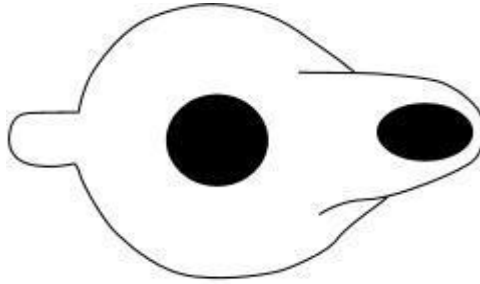
Çizim 18: Lekythos

Çizim 19: Lekythos

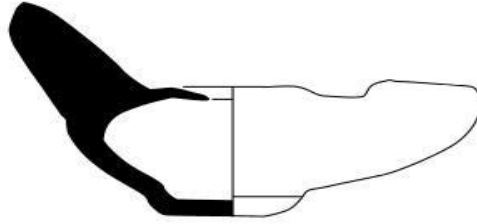
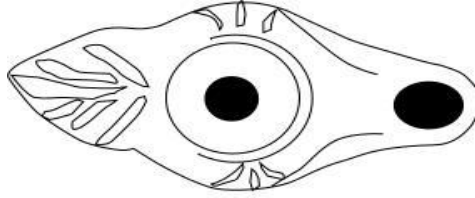
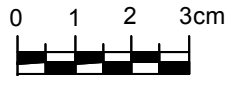
Çizim 20: Çift Kulplu Testi

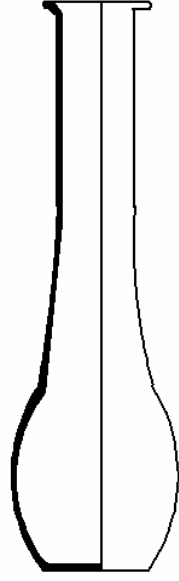
Çizim 21: Kandil

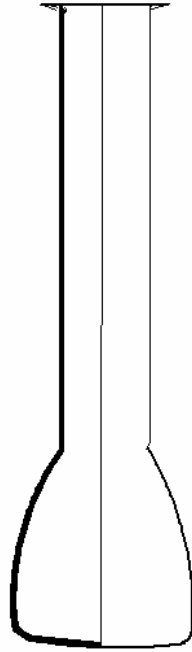
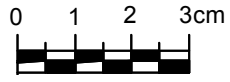
Çizim 22: Kandil

Çizim 23: Kandil

Çizim 24: Koku Şişesi

Çizim 25: Koku Kabı

ÖZGEÇMİŞ

1980 Kars doğumlu olup; ilk- orta ve lise eğitimini Düzce’de tamamladı. 2002 yılında Atatürk Üniversitesi Sanat Tarihi Bölümünü kazanarak 2006 yılında yüksek onur derecesi ile mezun oldu. 2006 yılında girdiği Kafkas Üniversitesi Tarih Ana Bilim Dalı, Eski Çağ Bilim Dalı tezli yüksek lisans eğitimini 2009 yılında tamamladı. 2007 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığına Müze Araştırmacısı olarak atandı ve halen Konya-Ereğli Müze Müdürlüğünde Müze Araştırmacısı ve Müze Müdür Vekili olarak görev yapmaktadır. Evli ve bir çocuk babasıdır.